Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

הײַנט 10 זײַטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 303 | Łódź, Czwartek 29 grudnia 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ל' כסלו תרצ"ג | № 303

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

מאסען-ארעסטען אין גאליציען

לעמבערג, 28 (טעלעפאניש).

אין גאנץ מזרח-גאליציען זענען פארגעקומען מאסען-ארעסטען צווישען אוקראינער.

די רעוויזיעס און ארעסטען זענען פארגעקומען אין די גרעסערע און אין די קלענערע שטעט.

די רעוויזיעס זענען אדורכגעפיהרט געווארען אין איין צייט, און זיי זענען געווען זעהר גענויע.

די אקציע פון דער זיכערהייטס-מאכט נעמט ארום: לעמבערג, סטאניסלאוואוו, טארנאפאל, נאפט-זאגלעמביע, סטרי, סאמבאר, בושזשאני או"וו.

צווישען די ארעסטירטע געפינען זיך א סך סטודענטען.

„עראפלאנען-שלאכט"
סענסאציע פון דער פראנצויזישער פרעסע

פאריז, 28 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע פרעסע ברענגט די סענסאציאנעלע ידיעה, וואס ווערט אנגעגעבען אין דער אפיציעלער פארם פון דער האוואס-אגענטור מכוח א רעמזפלהאפטען פארפאל אויף דער פויליש-סאוויעטישער גרעניץ.

אויף דער דאזיגער גרעניץ זאל האבען פארגעקומען עפעס אנ'אויסטערלישער עראפלאנען-שלאכט. א מיליטערישער עראפלאן מיט 2 פילאטען זאל האבען געפליגען אין דער ריכטונג צו דער פוילישער גרעניץ, אבער באלד האבען איהם נאכגעיאגט אנדערע דריי סאוויעטישע עראפלאנען.

נאך א לענגערן קאמף אין דער לופט, איז דער עראפלאן, וועלכער האט וואהרשיינליך געהאט בדעה אריבערצופליהען די פוילישע גרעניץ, ארונטערגעשאסען געווארען.

ביידע לופט-פליהער זענען דער'הרג'עט געווארען.

א געוויסע פאטענטען הנחה

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט פונאנדערגעשיקט א צירקולאר צו די פינאנץ-קאמערן וועגען דעם, אז מ'זאל ביי געוויסע אומשטענדען דערלאזען אויסצוקויפען קלענערע פאטענטען, ווי די, וואס מ האט ביז איצט געהאט.

עס וועט זיין אפילו דערלויבט צו האלטען ארבייטער מעהר, ווי דערלאזבאר לויטן ענטשפרעכענדען פאטענט.

עס וועט דערלויבט זיין די ווארשטאטען אין די גרעניצען פון דער 8-טער ביז דער 4-טער אויסצוקויפען פאטענטען פון א נידריגערער קאטעגאריע און גלייכצייטיג צו באשעפטיגען אנגעשטעלטע איז דער צאהל, וואס ווערט דערלויבט א העכערער קאטעגאריע.

דאס וועט בעטראכט ווערען, ווי א פאל ווי ווען מ'בעשעפטיגט ארבייטכלאזע.

נעבען מינכען איז געשעהן א קאטאסטראפע מיט אנ'עראפלאן, אין וועלכען עס זענען געפלויגען סקי-ספארטלער. צום גליק זענען אלע ארויס גאנץ פון דער קאטאסטראפע.

בעת אנ'אנפאל אויף א צוג
זענען דער'הרגעט געווארען 25 מאן

ניו-יארק, 28 (ספ. טעל.)

הינטער מאנאגוא (ניקאראגיא) זענען אויפשטענדיגע בעפאלען א צוג, און האבען שוין געזאלט אומברענגען די דינערשאפט.

ס'איז אבער צו דער צייט געקומען אנ'אפטיילונג פון דער נאציאנאלער גווארדיע, וועלכע האבען בעפרייט די דינערשאפט פון צוג און פאריאגט די אויפשטענדיגע.

בעתן קאמף זענען דערהרגעט געווארען 22 אויפשטענדיגע און 3 זעלנער פון דער גווארדיע.

א פאל פון שפייז-רויב אין ווארשא

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

היינט, 5 א זייגער פארנאכט האבען אומבעקאנטע פערזאנען אויסגעהאקט א וויטרינע-שויב אין א גרויסען יודישען קאלאניאל-געשעפט אויף די נאלעווקי'ס און פון דארט ארויסגענומען פוטער און שפראטען.

מ'האט די שפייז-רויבער נישט געכאפט.

דער גוטער מצב פון די ארץ-ישראל-פינאנצען
נעהעכערט די צאהלען אויף מעהל און ווייץ

ירושלים (י. ט. א.) לויט די אפיציעלע בעריכטען בעטרעפט דער עודף פון די הכנסות איבער די הוצאות פון דער ארץ ישראל-רעגירונג אנ'ערך איין מיליאן פונט.

גלייכצייטיג טיילט מיט די „אפישיעל גאזעט" אז די אימפארט-צאהלען אויף מעהל און ווייץ וועלען געהעכערט ווערען מיט'ן אנהויב פון נעקסטען חודש.

Lekarz-Dentysta

M. Kaniewska

Zawadzka 6.

בעהמט אן פון 10—1 מיטאג און פון 3—7 אוונט.

Dr. Wajnberg

ספעצ. פון הארץ-און לונגען-קראנקהייטען
ציגעל-גאס 11, טעל. 126 02
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוונט.

צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג!

„דאס נייע ארץ-ישראל"

ערשטער העברעאישער קלאנג-פילם

רעדט און זינגט 100% מיט דער ארץ-ישראל'דיגער יודישער שפראך די לעצטע 3 טעג פון מיטוואך ביז שבת, דעם 31. דעצ. אין קינא „ראקיעטא", שענקעוויטשא 40

יודען! פערזוימט נישט און לאזט נישט אדורך די געלעגענהייט צו זעהן ארץ-ישראל! בילעטען פון 49 גר. אן ביז 1.50 צו בעקומען אין קאסע פון „ראקיעטא" און אין „ת'צרת ארץ-ישראל", שרודמיעסקא 1.

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

„הזמיר" אל. קאשטשושקי 21

שבת, דעם 31 דעצעמבער ד. י. 9 אווענד

טראדיציאנעלער חנוכה-ראוט

אין מוזיקאלישען פראגראם נעהמען אנטייל:
כאר, ארקעסטער, מענער-קווארטעט (ברידער גרינוואלד, העכט, שארפשטיין), סאליסטען א. א. וו.
נאכ'ן פראגראם: — טענץ ביז אין דער פריה.

בילעטען צו בעקומען טעגליך אין סעקרעטאריאט פון „זמיר". 5560

אונזער ליבען שוואגער לייזער און פאמיליע
צוליב'ן טויט פון זייער טייערן און אונפערגעסליכען מאן און פאטער

נ"ע אהרן זארזשעווסקי

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

לייזער און אסתר זארזשעווסקי.

5557

רעשטען-

לאדז, נאוואמיעסקא 5
פראנט, 2-טער שטאק
פערשידענע קאמגארנס
ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער
אויף אנציגער און פאלטענס
ווי אויך די מאדערנסטע דאמען-שטאפען אויף פאלטאס און קאסטיומען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערציגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
געפינט נאר
אין פראנט, II שטאק

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעל. 72-221

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א.ז.וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

4091

צו די ה"ה גנבים!

כ בעט די ה"ה גנבים, וואס האבען פרייטאג אויפ'ן פאבריקס-וואקזאל מיר ארויסגענומען א פעקעל פראטעסטירטע וועקסלען מיט מיין זשירא. אפצוגעבען מיר געגען נוטע בעלוינונג.

א. אראבאוו,
ברושעזשין, ביי לאדז.

דיסקרעציע געזיכערט!

5558

צוליב אבריזע
צו פערקויפען א
ספר תורה

לאדז, פילסודסקעגא 35 (ווסכאדניא)
טויער-אפיצינע, 3-טער שטאק, וו. 42.

5554

לארד מעלטשעט ארויסגעפארן פון ווארשא

בעזוך אויף די נאלעווקעס. - פרעסע-קאנפערענץ. - וויזיטען ביי מיניסטארען

וו אַ ר ש אַ, 28. (ספ. טעל.)

דער לאָרד מעלטשעט איז היינט אינדערפריה געווען אויף די נאַלעווקעס און פראַנציסקאַנער, וואו ער האָט בעזוכט יודישע געשעפטען און זיך נאָכגעפרעגט אויפ׳ן הדיון און בכלל וועגען דער לאַגע פון די יודישע סוחרים.

שפּעטער איז פאָרגעקומען אַ פרעסע־קאָנפערענץ אין האָטעל „איראָפּעיסקי" מיט׳ן אָנטייל פון יודישע און פוילישע זשורנאַליסטען.

אויף דער קאָנפערענץ האָט ער אינפאָרמירט וועגען דער מכביאַדע און צושטאַנד פון יודישען ספּאָרט.

ער האָט אויך גערעדט וועגען די לעמבערגער געשעהענישען און צ.אַ. אויך געזאָגט, אַז אויב מ׳גיט אַ יודען אַ קלאַפּ אין וואַרשאַ, הער׳ען עס אַלע יודען אַפילו אין קאַליפאָרניען.

שפּעטער האָט דער לאָרד מעלטשעט בעזוכט דעם אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי און דערנאָך דעם אויסערן־מיניסטער בעק.

דער אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי האָט איהם שפּעטער רעוויזיטירט אין האָטעל „איראָפּעיסקי".

ביינאַכט איז ער אַרויסגעפאָהרען קיין לעמבערג, פונוואַנען ער פאָהרט אַוועק קיין רומעניען.

לאָרד מעלטשעט האָט געדאַנקט די פּוילישע מיניסטאָרען פאַר זייער צוהעלפען דער פּוילישער רעפּרעזענטאַנץ פון „מכבי" צו פאָהרען אויף דער מכביאַדע קיין תל־אביב, און פאַר׳ן צרויכווייזען די נויטיגע פערשטענדנישען פאַר דער ווינטער־מכביאַדע אין זאַקאָפּאַנע.

נאָך מיטאָג האָט מיניסטער פּיעראַצקי רעוויזיטירט דעם לאָרד מעלטשעט ביי איהם אין האָטעל.

דאַן האָט לאָרד מעלטשעט אויפגענומען די פאָרשטייער פון אוניפיקאַציע־קאָמיטעט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען, וועלכע האָבען אינפאָרמירט וועגען דער פּאָליטישער לאַגע פון פּוילישען יודענטום.

לאָרד מעלטשעט האָט אויסגעדריקט זיין ווונש צו שטיין אין כסדרדיגען קאָנטאַקט מיט די פאָרשטייער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אין פּוילען.

שפּעטער איז פאָרגעקומען אַ־ן אַקאַדעמיע לכבוד דעם הויכען גאַסט.

לאָרד מעלטשעט האָט געהאַלטען אַ רעדע וועגען דער בעדייטונג פון ספּאָרט פאַר דער גייסטיגער דערנעהנטערונג פון די פעלקער.

ער האָט דערמאָהנט וועגען דער אויפלעבונג פון פּוילען, וואָס איז געווען צוריסען אין דריי טיילען, און זי האָט דערלעבט אַ סך שוועריגקייטען ביים אויפשטעלען די איינהייטליכע מלוכה.

פּוילען וועט דעם קריזיס בייקומען — האָט דערקלערט דער לאָרד מעלטשעט — מען מוז אָבער נעהמען אין אַכט די ראָלע פון די יודען אין דער ווירטשאַפט פון פּוילען, און זיך אויך רעכענען מיט די יודישע הצטרכות׳ן.

אין אָוונד איז פאָרגעקומען אַ פרעסע־קאָנפערענץ מיט׳ן אַנטייל פון פאָרשטייער פון יודישע און פּוילישע צייטונגען.

אויף דער פרעסע־קאָנפערענץ האָט לאָרד מעלטשעט גערעדט וועגען דער קאָליזיע צווישען דעם גרויס־אינדוסטריעלער, די קליינע פאַבריקאַנטען און די האַנדווערקער.

אָט די קאָליזיע, וועלכע איז פאַרהאַן אויך אין פּוילען, טרעפט אַמשאַרפסטען די יודען, וועלכע מער בעהמען די קלענסטע פּאָזיציעס אין דער פּראָדוקציע.

ער גלויבט אָבער אַז דער פּוילישער רעגירונג וועט געלינגען צו פאַרזיכערן די יודישע אינטערעסען וואָס זענען בעשוועלט, מען קאָן נישט איגנאָרירען דעם פאַקט אַז די יודען זענען שטאַרק פאַרטרעטען אין דער ווירטשאַפט פון לאַנד, און זיי מוזען האָבען אַ מעגליכקייט צו עקזיסטירען.

לסוף האָט דער לאָרד מעלטשעט גערעדט וועגען די געשעהענישען אין לעמבערג.

מ׳קאָן נישט בעדויערען די טרויעריגע געשעהענישען — האָט געזאָגט דער גאַסט — אָבער לאָמיר האָפען אַז זיי וועלען זיך נישט איבער׳חזר׳ן, און במילא, נישט שאַדען־ברענגען דעם פּרעסטיזש פון פּוילען אין אויסלאַנד.

דער רעדנער האָט געענדיגט זיין רעדע מיט דער איבערצייגונג אַז עס וועט קומען צו אַ פרידליכען צוזאַמענלעבען פון די פּאָליאַקען און יודען.

דער גאַסט האָט דערקלערט, אַז ער פאָהרט אַוועק פון פּוילען מיט אַ גוטען איינדרוק.

לארד מעלטשעט אויף דער יודישער גאס אין ווארשא

וו אַ ר ש אַ, 18 (יט"א טעלעפאָניש).

דאָס גאַנצע יודישע וואַרשאַ איז היינט געשטאַנען אונטער׳ן איינדרוק פון לאָרד מעלטשעט׳ס בעזוך, וועלכער איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ העריליכער יודישער מאַניפעסטאַציע פאַר׳ן יודישען נאַציאָנאַלען געדאַנק און ציוניזם.

אינדערפריה האָט לאָרד מעלטשעט בעזוכט די חלוצים־פירמע אין גראָכאָוו, וועלכע האָט געמאַכט אויף איהם אַ שטאַרקען איינדרוק.

קומענדיג פון גראָכאָוו, האָט לאָרד מעלטשעט זיך געלאָזט אויף אַ בעזוך אין יודישען קוואַרטאַל און בעזוכט אויך די נאַלעווקעס.

אומעטום וואו לאָרד מעלטשעט האָט זיך בעוויזען, איז ער ענטוזיאַסטיש בעגריסט געוואָרען פון די צאָהלרייכע פערזאַמעלטע יודען.

אויף די נאַלעווקעס האָבען די יודישע טרעגערס געבילדעט אַ שפּאַלער לכבוד דעם חשובען גאַסט.

דער הויכגעשטעלטער גאַסט האָט אויך בעזוכט די הויפען אויף די נאַלעווקעס.

אויף איינעם אַזאַ הויף איז אימפּראָוויזירט געוואָרען אַ מיטינג, און לאָרד מעלטשעט האָט געהאַלטען אַ רעדע צום פערזאַמעלטען עולם פון אַ באַלקאָן.

ער האָט גערופען צו העלפען דעם אויפבוי־ווערק אין ארץ־ישראל און פערענדיגט אויף העברעאיש: „אם לא עכשיו אימתי?"

לאָרד מעלטשעט האָט ערקלערט אַז ער איז שטאַרק גערירט פון דעם וואַרעמען קבלת פנים מצד׳ן פּוילישען יודענטום, און אַז דער בעזוך אין וואַרשאַ וועט בלייבען ביי איהם די שענסטע און דערהאָבענסטע ערינערונג אין זיין לעבען.

נאָך דעם האָט לאָרד מעלטשעט בעזוכט דעם אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי און דעם אויסערן־מיניסטער בעק.

דימיסיע פון בולגארישען קאבינעט

אטענטאט אויפ׳ן רעדאקטאר פון „מאצעדאניע"

ס אָ פ י ע, 28. (ספ. טעל.)

דער פּרעמיער מושאַנאָוו האָט איבערגעגעבען דעם קעניג די דימיסיע פון קאַבינעט.

דער קעניג האָט די דימיסיע אָנגענומען און אָנגעהויבען בעראַטונגען וועגען בילדען אַ נייע רעגירונג.

ס אָ פ י ע, 28. (ספ. טעל.)

עטליכע פּערזאָנען זענען בעפאַלען דעם רעדאַקטאָר פון „מאַצעדאָניע" און איהם פערוואונדעט.

בעת מ׳האָט זיי נאָכגעיאָגט איז 1 זשאַנדאַרם דערהרג׳עט געוואָרען און 5 דורכגייער - פערוואונדעט.

צוויי פון די אַטענטעטער האָט מען אַרעסטירט

אהפסקה איי די אונטערהאנדלונגען מיט „סאוופאלטארג"

וו א ר ש אַ, 28 (טעלעפאָניש).

אין די אונטערהאַנדלונגען, וואָס זענען זייט אַ געוויסער צייט געפיהרט געוואָרען מיט׳ן „סאָוופּאָלטאָרג" וועגען פּראָלאָנגירען דעם 2־יאָהריגען אָפּמאַך איז פאָרגעקומען אַ־ג איבעררייס, מחמת דעם אַרויספאָהרען פון א. טאָמאַרינען אויף עטליכע טעג קיין מאָסקווא.

דער דאָזיגער איבעררייס וועט דורך ביידע צדדים אויסגענוצט ווערען צום קאָנטראָלירען און אויפקלעהרען געוויסע פּרטים אינם טעקסט פון אָפּמאַך, וועלכע האָבען אַרויסגערופען חילוקי דעות.

די אונטערהאַנדלונגען וועלען בענייט ווערען, ווען טאַמארין וועט צוריקקומען פון מאָסקווע, דעם 3 יאַנואַר.

די אקציע פון „אזעט" איז מאסקווע

מ אָ ס ק ו ע, (י.ט.אַ.) די „אָזעט־אָרגאַניזאַציע אין מאָסקווע צעהלט 53 טויזענד מיטגלידער אין 500 אָזעט־קעמערלעך אויף די אונטערנעהמונגען און אַנשטאַלטען פון מאָסקווע. לויט דער ערקלערונג פון פאָרזיצער פון מאָסקווער „אָזעט"־אָרגאַניזאַציע, וויינשטיין, אויף אַ פערזאַמלונג פון מאָסקווער „אָזעט"־אַקטיוו, וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען מיט אַזאַ צאָהל מיטגלידער – האָט ערקלערט דער פאָרזיצער – האָט מען געקאָנט זעהר אַ סך אויפטון, אָבער אויפגעטון האָט מען זעהר וועניג, די קאַמפּאַניע פאַר דער „אָזעט" לאָטעריע האָט זיך געענדיגט מיט אַ דורכפאַל.

בלויז 36 פּראָצ. פון דעם געלד פאַר די פערקויפטע אין מאָסקווע לאָטעריע־בילעטען זענען ביז איצט איינגעמאַנט געוואָרען. אויף דער גרויסער מאָסקווער פאַבריק „רויטער פּראָלעטאַריער" האָט מען פון 3.000 בילעטען פערקויפט בלויז 48. דער „עלעקטראָזאַוואָד", אויף וועלכען עס זענען בעשעפטיגט איבער 20 טויזענד אַרבייטער, צווישען זיי אַ פּאָר טויזענד יודען, האָט אויך פערקויפט אַ־ן אונבעדייטענדע צאָהל בילעטען.

דער „דורכרייס" פון דער לאָטעריי, האָט געזאָגט וויינשטיין, קאָן פיהרען צו דעם אַרונטעררייס פון דער בויאונג אין בירא־בידזשאַן און דער קולטור־אַרבייט אין די יודישע ראַיאָנען פון אוקראַינע און קרים אין דעם קומענדיגען יאָהר.

דער בעריכט פון פאָרזיצער פון „אָזעט" האָט אַרויסגערופען אויף דער פערזאַמלונג הייסע דעבאַטען און שאַרפע קריטיק פון דעם מאָסקווער אָזעט־אַפּאַראַט.

עס איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען אַ בעשלוס צו ערקלערען אין די נאָהנטסטע 10 טעג אַלס „שטורם־טעג", אין וועלכע עס מוז פערקויפט ווערען די נאָך נישט פערקויפטע צאָהל בילעטען און, איינגעמאָנט ווערען די פולע סומע פאַר די צוטיילטע בילעטען.

קופאן נומער 4

צום קאנקורס פאר די לעזער פון „נייעם פאלקסבלאט"

די זוכי־בגורל בעקומען אומזיסטע רייזע דירה, ערשטקלאַסיגע בעשפּייזונג און אריינגאַנג אויף אַלע אימפּרעזעס אויף דער גראַנדיעזער ווינטער־מכבית׳דע קיין זאַקאָפּאַנע.

ביי נעווראלאגיע, מיגרען

און פערשידענע עהנליכע שמערצען ווירקען טאָגאַל טאַבלעטקעס שנעל און זיכער. אַפילו אין ספּרעל טערסטע פאַלען האָט מען מיט טאָגאַל דערגרייכט אונגעווענליך גוטע דערפאָלגען. טויזענטער דאָקטוירים האָבען אָנערקענט די גוטע ווירקונג פון טאָגאַל. פּרואווט אַליין אויס און איבערצייגט אייך! אין אַלע אַפּטייקען. פּרייז 2 זל. רעג.,נר. 1364

געוועהר אנשטאט אייער...

ה אַ מ ב ו ר ג, 28 (ספ. טעל.)

מ׳האָט דאָ ענטדעקט ביי קאָמוניסטען 6 גרויסען לאַגער פון געוועהר.

4 קאָמוניסטען זענען אַרעסטירט געוואָרען בעת זיי האָבען טראַנספּאָרטירט 2 קאַסטענס מיט ביקסען, רעוואָלווערען און גראַנאַטען.

אויף דער אָנפראַגע פון פּאָליציי, האָבען די קאָמוניסטען ערקלערט, אַז זיי פיהרען אייער...

הינדענבורגס א שארפער געגנער

האט רעזיגנירט פון זיין מאנדאט

ב ע ר ל י ן, 28 (ספ. טעל.)

דער בעקאַנטער געגנער פון הינדענבורג׳ן און בעריהמטער היטלעריסטישער טוער, גען. ליצמאַן, האָט רעזיגנירט פון זיין מאַנדאַט אין רייכסטאַג.

דער פערברעכער מאטושקא

ווערט איבערגעגעבען צו אונגארן

וו י ע ן, 28 (ספ. טעל.)

פון בודאַפּעשט איז מען דאָ מודיע, אז דאָס דאָרטיגע געריכט האָט בעקומען אַ מעלדונג פון דער עסטרייכישער מאַכט, דאָס דער שרעקליכער פערברעכער מאַטושקאַ וועט אַרויסגעגעבען ווערען צו אונגאַרן צו משפט׳ן איהם דאָרטען, מיט דעם תנאי אָבער, אז ער טאָר נישט פערמשפּט ווערען אויף טויט, נאָר נאָכן אורטייל מוז ער צוריקגעבראַכט ווערען קיין עסטרייך, בכדי צו אָפּקומען די שטראָף, אויף וועלכער ער איז פערמשפּט געוואָרען אין עסטרייך.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07.

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

נעהמט אָן פון 8—11 פריה און פון 4—8 אָוונד, זונטאָג פון 9—1 בייטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פּרייזען

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און פאָלג. טעג!

100 פּראָצ. פּוילישער קלאַנג־פילם א.נ.

„היימלאזע"

אויסערגעוועהנליכע שפּאַנונג.

קאַמף פון 10 אָפיצירען צוליב אַ פרוי.

אין דער הויפּט־ראָלע:

DAMITA ARCISZEWSKA

ZBIGNIEW STANIEWICZ.

אויסער׳ן פּראָגראַם: קלאַנג־צוגאַבע.

קירצליך: „ליבע און נקמה פון אַ דאַנסקי קאָזאַק"

אָנהויב פון די סעאַנסען טעגליך 4 נאָכמיטאָג שבת און זונטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג.

Dr. med. H. SZUMACHER

הויט און וענערישע קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

פּיעטרקאָווער 56, טעל. 148-62

נעהמט אָן טעגליך פון $1^1/_2$ ביז $5^1/_2$ נאָכמיטאָג; זונטאָג און אַנדערע חגאות פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

Dr. S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט, וענערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.

נעהמט אָן פון 8—2 נאָכמיטאָג און פון 4—9 אָוונד.

זונטאָג און יום־טוב פון 8—2 נאָכם.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר

אוירען, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהייטען

11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)

טעל. 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2.

אין כעלמי פון 8—9 פריה.

קאַמעראַל־און קליינקונסט־טעאַטער

„אראראט"

קינסטל. אָנפיהרונג: משה בראָדערזאָן. אַל. 1־טער מאַי 2.

היינט, צוליב דער גענעראַל־פּראָבע, ווערט נישט געשפּילט.

מאָרגן, פרייטיק — פייערלעכע פּרעמיערע

רעוואָלאָציע־פּראָגראַם!

אאכס פאר א גראשן

שבת, 12 אַ זייגער ביינאַכט

פרייליכע סילוועסטער־פאָרשטעלונג

רעוויזיע פון די גרעניצען

אויף דער טאג-ארדנונג פון דער פראנצויזישער פרעסע

פאריז, 28. (ספ. טעל.)
די פאריזער פרעסע דרוקט איצט א סך מאטעריאל וועגן פוילען.

דער דאזיגער מאטעריאל איז בנוגע אויסשליסליך דער פראגע פון רעווידירען די פוילישע גרעניצען.

„וואלאנטע", וועלכע פארוופט זיך אויף דער ענגלישער פרעסע, כדי צו באווייזען אז אפילו משפטשטיל און אפילו דער פראנקאפילישער „דעלי-מייל" דריקען אויס די איבערצייגונג, אז ס'איז א שאד צייט צו רעדען וועגן ענטוואפנונג, וואס וועט קיינמאל נישט צושטאנד־קומען, אויב ס'וועלען פריער נישט צוריקגעקערט ווערען: פאמערן צו דייטשלאנד און טראנסילוואניען צו אונגארן, ווייל ערשט דאן וועט קומען די זיכערקייט, וואס וועט דערמעגליכען די ענטוואפנונג.

„טאן" פארעפענטליכט ווידער א גרויסען בריף פון איהר בערלינער קארעספאנדענט, אין וועלכען עס ווערט דערציילט, ווי אזוי שלייכער האט איצט בדעה ארויסרוקען די פראגע פון רעווידירען די פוילישע גרעניצען אלס דער ערשטער פונקט פון זיין דיפלאמאטישער אקציע.

דער קארעספאנדענט פון „טאן" פארזיכערט, אז די אינפארמאציעס זיינע האט ער גענומען פון צווישען די נאהענטסטע מקורבים פונ'ם קאנצלער, און אז זיי ענטשפרעכען דעם ווירקליך אנגענומענעם בעשלוס צו ברענגען אין דער אינטערנאציאנאלער עפענטליכקייט דעם ענין־פאמערן.

דאס פראבלעם פונ'ם דאנציגער קארידאר — שרייבט דער קארעספאנדענט פון „טאן" — איז שוין פולשטענדיג צייטיג געווארען, און מיקאן עס איבערגעבען צו אן עפענטליכער און אפיציעלער דיסקוסיע. פראנקרייך דארף פארשטיין — שרייבט די צייטונג — אז בלויז פון דעם, ווי דייטשלאנד וועט לעזען די פראגע פון די דייטשע גרעניצען, ווענדט זיך איהר אייגענע זיכערקייט, ווי אויך די פראנצויזיש־דייטשע פערשטענדיגונג.

עס ווערט אויך געמעלדעט די אז פמערקזאמקייט אויף דעם קאנגרעס פון דער ליגע פאר מענשען־ און בירגער־רעכט, וואס קומט פאר אין פאריז וואו עס איז בעכטען געטראטען געווארען וועגען זער רעוויזיע פון די פוילישע גרעניצען און עס איז פארגעבראכט געווארען פאלגענדע פארמולע:

„קיינער מיינט נישט צו רעדאגירען א ווערסאילער טראקטאט, עס האנדעלט זיך בלויז וועגען אויסשטרייכען פון איהם דאס אלץ, וואס עס איז א סכנה פאר'ן שלום און אנטשטאנען אויף דער גלייכקייט פון די רעכט פון די מיטגלידער פון דער פעלקער־ליגע — אויף דער גלייכקייט, פון וועלכער עס ווענדט זיך די עקזיסטענץ פון דער ליגע.

מאסען-ארעסטען פון קאמוניסטען אין יאפאן

מאסקווע, 28. (ספ. טעל.)
די מאסקווער פרעסע איז מודיע פון טאקיא, אז דארט איז די טעג ארעסטירט געווארען 149 פערזאן פאר אנטייל אין א מיטינג פון קאמוניסטען לזכר די פערשטארבענע קאמוניסטישע מיטגלידער.

אויסער דעם זענען ארעסטירט געווארען 48 סטודענטען און ארבייטער פאר'ן אנטייל אין א דעמאנסטראציע און צונויפציג ארגאניזאציען פון א מיטינג, וואס איז פארגעקומען מיט א טאג פריהער לסוף זענען ארעסטירט געווארען עטליכע צענדליג פערזאן פאר פונאנדערווארפען רעוואלוציאנערע פראקלאמאציעס אין טאקיא.

אויך אין אנדערע יאפאנישע שטעט זענען פארגעקומען מאסען־ארעסטען.

די אומרוהען אין שפאניען

בארצעלאנא, 28. (ספ. טעל.)
אין צוויי מעבעל־מאגאזינען זענען פארגעקומען באמבען־אויפרייסען, וועלכע האבען אנגעמאכט בעדייטענדע היזקות.

דא האנדעלט זיך, ווארשיינליך וועגען סאבאטאזש ווייל אין דער לעצטער צייט זענען נאכאנד געווארען א סך אטענטאטען אויף מאשינען, אין דער מעבעל־פאבריקען, אין שייכות מיט דעם שטרייק וואס דויערט שוין 8 וואכען אין דער דאזיגער בראנזשע.

עס זענען געמאכט געווארען פיל ארעסטען און צ. אנ. איינער א סטאליער, וועלכער האט אנטייל־גענומען אין די דאזיגע אטענטאטען.

נעכטען ביינאכט זענען אין פערשידענע ערטער אזוי־גערופענע געווארען עטליכע רעוויזיעס, און רעזולטאט פון וועלכע עס זענען ענטדעקט געווארען צוויי סקלאדען פון באמבעס.

קאמפען אין מאנדזשוריען

ריגע, 28. (ספ. טעל.)
לויט סאוויעטישע ידיעות פון שאנכאי האט זיך די אפענזיווע פונ'ם יאפאנישען מיליטער לעבן דער גרענעץ עהאל, אנגעטראפען אויף א שטארקען ווידערשטאנד מצד די כינעזישע אויפשטענדיגע.

נאך א פערביטערטער שלאכט וואס האט געדויערט 24 שעה, האט דאס יאפאנישע מיליטער אונטערן דרוק פון די שטארקע פארטיזאנישע אפטיילונגען געמוזט אפטרעטען.

קיין דעהאל זענען אנגעקומען נאך צוויי יאפאנישע דיוויזיעס.

חוץ מזה האט די מאנדזשורישע מאכט ארויסגעשיקט דריי דיוויזיעס מאנדזשורישע מיליטער וועלכע זעלען איינגעקערפערט ווערען אין יאפאנישען קארפוס, וואס קעמפט געגען די כינעזישע פארטיזאנער.

שלום-זיצונג פון דער ענגליש-אינדישער קאנפערענץ ביים רונדיגען טיש אין לאנדאן

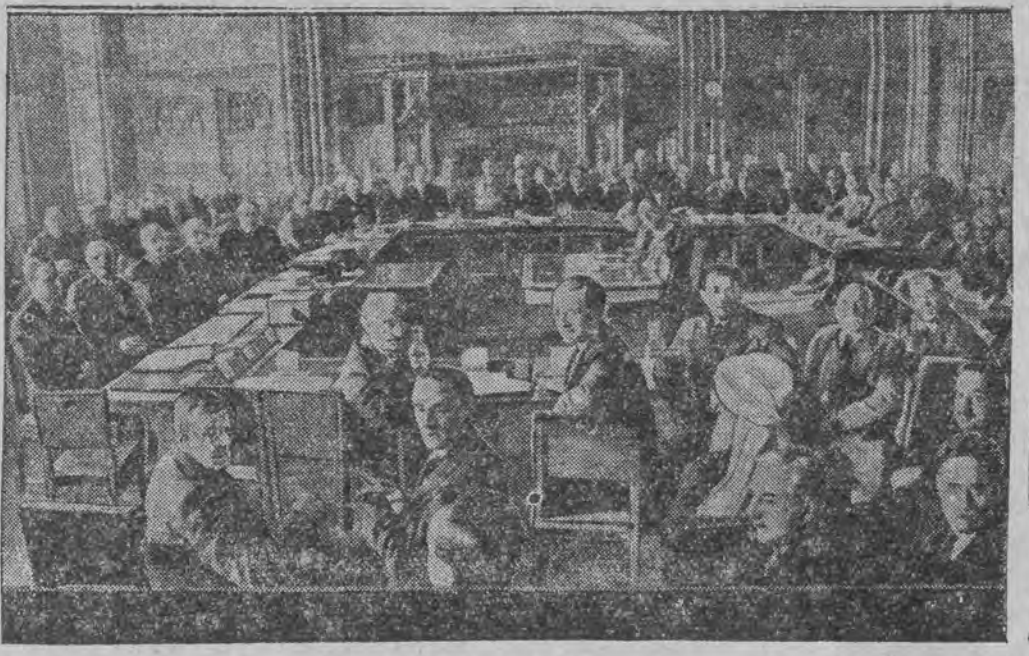

שוץ פון דעם פראנצויזישען תבואה-מארק

פאריז, 28. (ספ. טעל.)
דער פארלאמענט האט אויף דער נאכט־זיצונג אנגענומען א געזעץ־פראיעקט וועגען א קרעדיט אין דער הויך פון 300 מיליאן פראנק, וואס זענען בעשטימט אויף צו שיצען דעם תבואה־מארק.

אנ'אפזאג

ווין, 28. (ספ. טעל.)
„נייע פרייע פרעסע" איז מודיע פון אטען, אז דער אפעלאציע־טריבונאל האט נעכטען אפגעווארפען די פאדערונג פון די פאראייניגטע שטאטען, צו ארויסגעבען דעם אמעריקאנישען אונטער־בעהמער אינסול.

פראצעס פון פוילישען גאלדמאכער דוניקאווסקי אין פאריז, דוניקאווסקי און זיין אדוואקאט.

סאוויעטישע פעסער

מאסקווע, 28. (ספ. טעל.)
לויט א נייעם דעקרעט, דארפען זיך אלע בירגער, וואס זענען עלטער פון 16 יאהר — זיך פערשאפען פעסער.

פראטעסט-מיטינג געגען די לעמבערגער געשעהענישען אין ליאן

פאריז (יט"א) אין ליאן איז דורך דער „ליגע פאר קאמף געגען אנטיסעמיטיזם" ארגאניזירט געווארען א פראטעסט-מיטינג געגען די לעמבערגער געשעהענישען. צו דעם מיטינג איז געקומען זעהר א גרויסער עולם. מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען די פראפעסארען עדוארד לאימבער און ג. קאען און ה' בערנארד לעקאש. צום סוף איז אנגענומען געווארען אן ענטשפרעכענדע פראטעסט-רעזאלוציע.

אורי-צבי גרינבערג פראטעסטירט

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)
דער העברעאישער דיכטער אורי-צבי גרינבערג האט פערעפענטליכט א שארפען פראטעסט געגען דעם ווארשאווער ליטעראטען-פעראיין, וואס פ'הרט געגען איהם א קאמפאניע צוליב דעם, ווייל ער שרייבט העברעאיש.

אורי צבי גרינבערג פאלט שארף אן אויף דעם קעמפענדען יודישיזם.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32
נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

גרויסער יום-טוב-פראגראם!
דער פרעכטיגסטער עקראן-שטערן
די וואונדערבארע און זיסע
LILJAN HARVEY
אין שעהנעם און מעלאדישען ארציפילם
פ"אד. Eryk Pomer א.ג.
ליליאנקא וויל זיך גט'ן
מיט Henri Garat
אין דער מענער-ראלע.
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און לאנד-אקטואליטעטען.

פערקלענערטע פרייזען פון די פלעצער.
הנחה-ב לעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען.
אנהויב אין יום טוב 1 א זייגער בייטאג, אין געוו. טעג 4 א זייגער נאכמיטאג.
דער זאל איז גוט בעהייצט.

א נייער דאקומענט פון אפיציעלן ווירטשאפטס-אנטיסעמיטיזם

פראג (י. ט. א.) עס איז נאך נישט פערשוואונדען דער אפקלאנג פון דעם א. ג. „וואשינגטאן-פאל", וואס בעציהט זיך אויף א האלב-אפיציעלער עמפפעהלונג נישט אנפערטרויען קיין שום ענינים די יודישע ניו - יארקער אדוואקאטען, ווייל זיי זענען כלומר'שט שלעכט געזעהען אין די אפיציעלע קרייזען. דאס טשעכישע אויסערן-מיניסטעריום האט זיך שפעטער בעמיהט אפצולייקענען פון דעם דאזיגען דאקומענט.

איצט איז ווידער אין אפיציעלען ארגאן פון פערבאנד פון טשעכאסלאוואקישע אינדוסטריעלער אין פראג, אין נומער פון 15-טען דעצעמבער פערעפענטליכט געווארען א צירקולאר פון דער „האנדעלס-פערטרעטונג פון טשעכאסלאוואקישע פירמען אין לעטלאנד", וואס איז בעצייכנעט אלס פערטרויליך און טיילט מיט צוו. אנד. פאלגענדעס:

„דער פערבאנד פון לעטלענדישע סוחרים מאכט אויפמערקזאם דערויף, אז טשעכאסלאוואקישע פירמען געבען איבער זייער פערטרעטונג אין לעטלאנד מעהרסטענס דייטשע און איבערהויפט יודישע פירמען.

עס איז שוין נישט איינמאל אנגעוויזען געווארען, אז די לעטלענדישע פאליטיק, בעזונדערס אין די לעצטע יאהרען איז געווארען נאציאנאל-שאוויניסטיש, וואס עס קומט אויך צום אויסדרוק אויף דעם ווירטשאפטליכען געביט. די מלוכה'שע און קאמונאלע קערפערשאפטען שטיצען בלויז לעם לענדישע פירמען אדער פערטרעטער. אויך די איינסוהר-קאמיסיע נעהמט ביי איהרע ענטשיידונגען אין אכט די נאציאנאלע מאמענטען".

דער צירקולאר טיילט ווייטער מיט, אז אין פאל, ווען א טשעכישע פירמע זוכט א פערטרעטער אדער וויל ענדערען איהר פערטרעטער אין לעטלאנד איז די טשעכאסלאוואקישע געזאנדשאפט אין ריגע גערן גרייט צוצושטעלען די נויטיגע אינפארמאציעס אויפ'ן סמך פון די עמפעהלונגען פון פערבאנד פון די לעטלענדישע סוחרים.

די פערעפענטליכונג פון אויבען-ציטירטען צירקולאר, וואס קען דינען אלס בעוויז, דאס די פאליטיק פון ווירטשאפטס-אנטיסעמיטיזם געפינט אנ'אונטערשטיצונג ביי די ארגאנען פון טשעכאסלאוואקישען אויסערן-מיניסטעריום, האט געמאכט א שטארקען רושם אין די ברייטע קרייזען.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע", נאוואליפקי 20.
גרויסע איבערראשענדע נייעס! — סענסאציע איבער סענסאציע!
מארגן, פרייטאג, דעם 30-טען ד. ח. 9 אווענד נאר 1 מאל
אויפטריט פון ארטיסט און רעזשיסער פון בערלינער וואלנער-טעאטער
אדאלף לעהרער
מיט אנ'ערשטקל. גוט צוזאמענגעשטעלטען אנסאמבל.
הי אויך די בעקאנטע שוישפילערין פון ווילנער פאלקס-בינע
העלענא לאנדאו
ס'ווערט געשפילט צום ערשטען מאל אין לאדז דער גרעסטער אמעריקאנער שלאגער
„דער גאסען-מוזיקאנט"
קאמישע אפערעטע אין 3 אקטען פון יעקב זילבערט.
נאך דער פארשטעלונג א גרויסער רייזע-קאנצערט
לאדז ערב סילוועסטער
אויך ווערט אויפגעפירט צום 1. מאל אין לאדז
נאר פרייטאג —נאר 1 מאל
„באנדיט-דזשענטעלמען!"
עס ווערט געזונגען די שעהנסטע נייעסטע קופלעטען, דועטען, טערצעטען, ראמאנסען און לידער.
בילעטען פון 49 גר. אן שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

לאָדז, 29 דעצעמבער 1923

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 29 דעצעמבער 1932

אַ נישט־אַנגריפס־פּאַקט צווישען פוילען און דייטשלאַנד

דער לעזער וואונדערט זיך, מסתּם אויסער־געוועהנליך: פון וואַנען קאָן זיך נעהמען אַ פויליש־דייטשער נישט־אַגרעסיע־פּאַקט? מיר האָבען אַ בונד מיט רומעניען, מיר לעבען גוט מיט טשעכאָ־סלאָוואַקיען. מיר האָבען געשלאָסען אַ נישט־אַנגריפס־אָפּמאַך אַפילו מיט סאָוויעט־רוסלאַנד, אָבער דייטשלאַנד? די פערוואונדערונג איז פולשטענדיג בערעכטיגט: מיט׳ן פּראָיעקט צו שליסען אַ נישט־אַגרעסיע־פּאַקט צווישען פוילען און דייטשלאַנד איז אַרויסגעטראָטען בלויז אַ דייטשער פּאַציפיסט. אָבער דער גאַנצער פּלאַן איז פולקאָם נישט רעאַל, איז אַ בלויז פאַנטאַזיע. לייַדער.

אין לעצטען נומער „וועלט־בינע" איז אַרויסגעטראָטען מיט דעם פּלאַן וועגען שליסען אַ נישט־אַנגריפס־אָפּמאַך צווישען פוילען און דייטשלאַנד דער בעקאַנטער דייטשער פּאַציפיסט העלמוט פאָן גערלאַך. דער געדאַנקען־גאַנג פון אויטאָר איז זעהר אַן איינפאַכער. איצט, ווען עס זענען געשלאָסען געוואָרען נישט־אַנגריפס־אָפּמאַכען צווישען די סאָוויעטען און פראַנקרייך און פוילען, האָט דער טראַקטאַט פון ראַפּאַלאָ פערלוירען פאַר דייטשלאַנד זיין גאַנצען ווערט און בעדייטונג. וואַלטער ראַטענוי, דער שעפער פון טראַקטאַט אין ראַפּאַלאָ האָט געטון דייטשלאַנד אַ גרויסע טובה, ווייל ביי דער דעמאָלטיגער פּאָליטישער איזאָלירטקייט פון דייטשלאַנד. (דאָס איז געווען אין יאָהר 1922), האָט ער פאַר דייטשלאַנד געשאַפען אַ גרויסען און שטאַרקען פערבינדעטען. איבריגענס, האָט דעמזעלבען אינטערעס געהאַט אין דעם אַקט אויך סאָוויעט־רוסלאַנד, אָבער דאַן איז געקומען די פּאָליטיק פון שטרעזעמאַנען, וועלכע האָט דורך אַריינפיהרען דייטשלאַנד אין פעלקער־בונד, דורך אָנקניפּען פערים צווישען דייטשלאַנד און פראַנקרייך און ענגלאַנד געמאַכט פאַר דייטשלאַנד איבעריג זייער ענגען בונד מיט די סאָוויעטען. אין רעזולטאַט האָבען זיך אויך אָפּגעקיהלט די ליבעס־געפיהלען פון די סאָוויעטען צו דייטשלאַנד. די סאָוויעטען האָבען אָנגעקניפּט אַ קאָנטאַקט מיט מערב־אייראָפּע, אַ קאָנטאַקט, וועלכער האָט געבראַכט אַפילו ביז צום סאָוויעטיש־פראַנצויזישען נישט־אַנגריפס־אָפּמאַך.

אָבער, זאָגט גערלאַך אויפ׳ן אַדרעס פון זייערע קריגערישע לאַנדסלייט, דאָס אומגליק קומט שטענדיג אין צווייען, ווייל אָט איז גלייכצייטיג מיט דעם פראַנצויזיש־סאָוויעטישען נישט־אַנגריפס־פּאַקט צושטאַנדגעקומען אויך דער פויליש־סאָוויעטישער פּאַקט. אויף אַזאַ אופן זענען געגאַנגען צום טייוועל די לעצטע אַטוטען פון דער דייטשער ראַוואַנש־פּאָליטיק.

גערלאַך שטעלט פעסט, ערקלערענדיג, אַז דעם דאָזיגען פּשוט׳ען אמת דאַרף איצט פערשטעהען שוין דער פּרימיטיווסטער היטלעריסטישער שלעגער, אַז נאָכדעם ווי עס זענען געשלאָסען געוואָרען נישט־אַנגריפס־אָפּמאַכען צווישען די סאָוויעטען מיט פראַנקרייך און פוילען, האָט דייטשלאַנד מיליטעריש שוין גאָרנישט מעהר וואָס צו זוכען אין מזרח. פוילען האָט געזיכערט איהר מזרח־גרענעץ. פוילען קאָן זיך פריי פערטיידיגען און אין פאַל פון נויט קאָנצענטרירען אַלע איהרע כחות אויף דער מערב־גרענעץ.

וואָס בלייבט איבער דייטשלאַנד צו טון ביי אַזאַ סיטואַציע? אַ דייטשער מיליטאַריסט וואָלט געענטפערט: בעוואָפענען זיך, דער דעמאָקראַט און פּאַציפיסט גערלאַך ענטפערט: זאָל גאָט היטען! דאָס וואָלט נאָך מעהר צונויפגעצויגען די אינטערנאַציאָנאַלע רייף, וואָס רינגעלט אַרום דייטשלאַנד. גערלאַך ראָט דייטשלאַנד צוטרעטען צו שליסען אַ נישט־אַנגריפס־אָפּמאַך מיט פוילען. דער אויטאָר בעמערקט, אַז אין הלכת אינערליכער פּאָליטיק קאָן מען פּילסודסקין פיל פאָרוואַרפען. אָבער אויפ׳ן געביט פון דער אויסערליכער פּאָליטיק איז פּילסודסקי שטענדיג געווען לגבי דייטשלאַנד פון דער פאָלסטער אָרדנונג, הגם צוליב דעם, וואָס מען האָט איהם אָהן גרונד אינטערנירט אין דער מאַגדעבורגער פעסטונג האָט ער געקאָנט האָבען צו דייטשלאַנד זעהר אַ בייז געפיהל. אין קיינער פון זיינע רעדעס האָט ער נישט בענוצט געגען דייטשלאַנד קיין שום אַגרעסיווען אויסדרוק. ער האָט מיט אונז געשלאָסען, שרייבט גערלאַך, אַ האַנדעלס־טראַקטאַט, וועלכען דייטשלאַנד האָט ליידער נישט ראַטיפיצירט. לעצטענס האָט ער פונאַנדערגעלאָזט דעם גרויספּוילישען לאַגער, כדי צו בעשרענקען זיין אַנטי־דייטשע פּראָפּאַגאַנדע. פּילסודסקי וואָלט זיכער געווען גרייט צו שליסען אַ נישט־אַנגריפס־פּאַקט אַלס יסוד קודם כל פאַר דער פערבעסערונג פון די פויליש־דייטשע האַנדעלס־בעציהונגען. דייטשלאַנד דאַרף אונטערנעהמען די איניציאַטיוו, אָבער דערצו, ענדיגט גערלאַך, דאַרף מען האָבען ציווילען מוט.

נישט בלויז ציווילען מוט, קאָנען מיר צוגעבען, פון דער דייטשער זייט דאַרף מען זיך נאָך אָפּזאָגען פון דעם שעדליכען געדאַנק וועגען רעוויזיע פון דער פויליש־דייטשער גרענעץ. מען דאַרף זיך זאָגען, אַז די ענדערונג פון די טעריטאָריעלע בעשטימונגען פון ווערסאַילער טראַקטאַט וואָלט היינט, פונקט ווי אין דער צוקונפט, וועלכע קאָן פּאָליטיש פּאַסירען, געווען אַ סיגנאַל צום אויסברוך פון אַ נייעם וועלט־קריג. אויב די דייטשען האַלטען זייער אָפּגעשניטענקייט פון מזרח־פּריסען פאַר אַן עוולה, דאַרפען זיי פערשטעהען, אַז אַ [illegible] גרעסערע עוולה וואָלט געווען צוריקצוגעבען דאָס עטנאָגראַפיש־פּוילישע פּאָמערן צו דייטשלאַנד, און אָפּצושניידען פוילען, די 30־מיליאָניגע מלוכה, פון ים. די דייטשע פּאַציפיסטען און דאָס אויך נישט אַלע, גיבען זיך אָפּ וועגען דעם אַ דין וחשבון און דערפאַר שטרעבען זיי דערצו, אַז צווישען דייטשלאַנד און פוילען זאָל ענדליך קומען צו פולשטענדיג פריידליכע בעציהונגען אין פּאָליטישער און עקאָנאָמישער הינזיכט. אָבער דאָס איבריגע דייטשלאַנד?!

ד״ר וו. בערסעלהאַמער.

אויב אין לאַנד הערשט רוה,
דאַן וואָסער זין האָבען די שטאַנד־געריכטע?

אין אַלע ווינקלען פון לאַנד זענען טעטיג שטאַנד־געריכטען. עס געהט נישט פערביי קיין טאָג, וואָס זאָל נישט ברענגען ידיעות וועגען אַרויסגעטראָגענע טויט־אורטיילען, וועגען עקזעקוציעס איבער פאַראורטיילטע צום טויט, וועגען פאָרשטעהענדע פּראָצעסען פאַר שטאַנד־געריכטע. אָנגערעדט וועגען אַלע אַנדערע מאָטיוען מכוח דער דערלאָזבאַרקייט פון די שנעל־געריכטען שטעהט אַלס איינע פון די וויכטיגסטע די פראַגע וועגען דעם, צי די שטאַנד־געריכטען זענען כאָטש צוועקמעסיג, צי ברענגען זיי צו דער פערקלענערונג פון דער פערברעכערישקייט.

אויב די שטאַנד־געריכטען האָבען אַ וועלכען עס איז נישט ציל, שרייבט דער „ראָבאָטניק", איז עס קודם כל דער, צו וועקען שרעק צווישען די קאַנדידאַטען אויף פערברעכער, כדי מיט דער מעטאָדע פון אָפּשרעקען פערקלענערען די צאָהל פערברעכענס. נו, ווייזט זיך אַרויס, אַז דער דאָזיגער ציל האָט אינגאַנצען פערפיהרט. די פערברעכערישקייט האָט זיך נישט פערקלענערט, גערויס נישט פערגרעסערט, אויב מען זאָל אורטיילען לויט דער צאָהל פּראָצעסען, וואָס וואַקסט אַלץ און וואָס ווערען געפיהרט אין שטאַנד־געריכטען, די ערפאַהרונג מיט די שטאַנד־געריכטען אין פוילען בעשטעטיגען די ערפאַהרונג פון אַנדערע לענדער, אַז שרעק איז אַ שלעכט ערציהונגס־מיטעל, אַז די מאָטיוען, וואָס טרייבען צו פערברעכען, זענען פיל שטאַרקער פון דער שרעק, פון געשפּענסט פון דער תליה. און אויב די שנעל־געריכטען פיהרען נישט צו דער פערקלענערונג פון די פערברעכענס, אויב זיי זענען נישט קיין ווירקזאַם מיטעל אין קאַמף געגען פערברעכערישקייט, דאַן וואָס איז דער זין פון זייער עקזיסטענץ?

אָבער די שנעל־געריכטען זענען ביי די איצטיגע בעדינגונגען אין פוילען נישט נאָר צוועקלאָז, נאָר אויך שעדליך, זיי זענען שעדליך נישט נאָר פאַר די פערברעכער, נאָר פאַר פוילען.

דער מיניסטער האָט ערשט פאַר עטליכע טאָג צוריק געלויבט די רוה, וואָס הערשט אין פוילען. אָבער די עפענטליכע מיינונג סיי אין לאַנד, סיי אין אויסלאַנד ווערט פרעגען: אויב אין פוילען הערשט רוה, דאַן פאַרוואָס אַרבייטען אַזוי ענערגיש די שנעל־געריכטען? ווייסען דאָך נישט פון שנעל־געריכטען אַזעלכע לענדער, ווי דייטשלאַנד, וואָס ווערען אויפגעטרייסעלט פון אינערליכע קאַמפען און לענדער, וואו אַזעלכע געריכטען עקזיסטירען, זענען די טויט־אורטיילען זעלטען, אַ שטייגער אין אונגאַרן. אלזא, אין אונרוהיגע לענדער, און אין לענדער פון באַרבאַרישער דיקטאַטור זענען אָדער נישטאָ קיין שטאַנד־געריכטען, און אויב די זיינען יאָ דאָ, טראָגען זיי זעלטען אַרויס טויט־אורטיילען. דאַגעגען אין רוהיגען פוילען אַרבייטען די שטאַנד־געריכטען פיבערהאַפטיג.

אין דעם לאַנד פון קאָנטראַסטען
בונטע בילדער פון די פּאַנאָראַמעס אין ארץ־ישראל

אין פּאַלעסטינע געפינט זיך איצט דער עקאָנאָמישער מיטאַרבייטער פון דער ריגער צייטונג „סעגאָדניא", ד״ר י. זיוו אין אַ קאָרעספּאָנדענץ א. נ. „אין לאַנד פון קאָנטראַסטען" ברענגט ד״ר זיוו איניגע אינטערעסאַנטע רייזע־איינדרוקען פון ארץ־ישראל.

מען דאַרף זיין אַ דיכטער, אַ מאָלער, אָדער אַ קענער פון דער ביבעל, כדי ווי געהעריג אָפּצושאַצען און הנאה צו האָבען פון דער שעהנקייט פון פּאַלעסטינע, פון דאָזיגען אויסנאַהמווייזען לאַנד לויט זיינע קאָנטראַסטען פון קולטור און נאַטור.

איך בין אַרומגעפאָהרען דאָס לאַנד אין דער לענג און אין דער ברייט, פון תּל־אביב ביז ירושלים, פון ירושלים ביז חיפה, פון אויבערשטען און אונטערשטען גליל ביז צו דער גרענעץ פון סיריען. איין געטליכע פּאַנאָראַמע נאָך דער אַנדערער. נעבען דער פיינסטער קולטור — אַ לאַנד, וואָס איז אַרומגערינגעלט פון ווילדע פעלזען און פון וואַנדערענדיגע בעדואינער.

עס ווילט זיך אָפּשטעלען אויף אַ ווינקעל, וואָס איז אינגאַנצען דורכגעדרונגען פון די דאָזיגע פערשידענע פאַרבען און ניואַנסען... איך האָב אין זין דאָס אָרט, וואו רוטענבערג האָט אויסגעבויט אַ מעכטיגע עלעקטרישע סטאַנציע לויט דעם לעצטען וואָרט פון דער טעכניק. די סטאַנציע בעוואָרגט דעם גרעסטען טייל פון פּאַלעסטינא מיט עלעקטרישער ענערגיע. מען קאָן זאָגען, אַז די דאָזיגע גיגאַנטישע לויט די פּאַלעסטינער מאַסשטאַבען אונטערנעהמונג האָט געמאַכט אַן איבערקעהרעניש אין דעם היסטאָרישען לאַנד און דערנעהנטערט ביסלעכווייז אויך די פּרימיטיווע איינוואוינער צו דער מאָדערנער ציוויליזאַציע. דער קינפטיגער היסטאָריקער וועט קאָנען ווי עס דאַרף זיין אָפּשאַצען אָט דעם ריזיגען עקאָנאָמישען אויפטו.

די עלעקטרישע סטאַנציע איז אויסגעבויט אין אַ זעהר שעהן היסטאָרישען אָרט, וואָס האָט אַ רייכע היסטאָרישע פערגאַנגענהייט. פון איין זייט ירדן אויף אַ הויכען באַרג שטעהט דאָס ווייסע הויז פון רוטענבערגען, וואָס מאַכט דעם איינדרוק פון אַ צויבער־שלאָס. פון דער אַנדערער זייט ליגט די קבוצה גשר, וואו די יודישע חלוצים פערוואַנדלען מיט זייער בלוט און שוויס אַ פעלז אין פרוכטבאַרע ערד, וואו עס בליהען שוין איצט ווייך־געגערטע נער, עס זענען געפלאַנצט אַלייען און וואו עס ברויזען די לאַנדווירטשאַפטליכע אַרבייטען. עס צערטעלט דער ירדן. ביינאַכט בעלויכטען לבנה און עלעקטרישע לעמפּלעך ווי די שטערענס, דאָס דאָזיגען פּרימיטיווען אָבער גלייכצייטיג הויך קולטורעלען ווינקעל פון געבענטשטען לאַנד. דאָס אַלץ גיסט זיך צונויף אין אַ וואונדערליכע סימפאָניע. אַ לייכטער ווינט פון ירדן פרישט אָן דעם גוף און די נשמה.

ס׳האָט מיך געצויגען צום ירדן און צוועלף אַ זייגער ביינאַכט האָב איך זיך אָפּגעוואַשען אין דעם טייך און דערנאָך, דורכגעדרונגען פון אַ בעזונדערער בעגייסטערונג, האָב איך זיך אָפּגעקנעצט אויף אַ בערגעל, וואו עס זענען בעגראָבען די חלוצים, וואָס זענען אומגעקומען ביי אַן אויטאָ־קאַטאַסטראָפע. פונקט ווי דער גייסט פון די חלוצים וואָלט געשוועבט איבער דער קבוצה, וואו זיי האָבען אַריינגעלעגט אַזוי פיל ענערגיע אין איהר שאַפונג.

פון דער דאָזיגער קבוצה, וואו איך האָב איבערגענעכטיגט אין זעהר אַ קליינעם אָבער זעהר ריינעם הייזעלע, בין איך אַוועקגעפאָהרען אין אַן אויטאָמאָביל ווייטער. דאָס וועטער איז וואונדערשעהן. ביים ברעג פון דער פּרעכטיגער אָזערע כנרת בעגעגען איך אָפּגעברענטע חלוצים, אַראַבישע קאַראַוואַנען, אַראַבישע פרויען מיט באַנאַנעס אויפ׳ן קאָפּ. די אַראַבעריינס זענען שלאַנק, קיין שלייערס אויף די פּנים׳ער טראָגען זיי נישט. בונטע בילדער.

פּאָליטיש־מאָנאַרכיסטישע גרעזולער טיי
די ראָלע פון דער פּרינצעסין הערמינע, דער פרוי פון עקס־קייזער ווילהעלם

פּרינצעסין הערמינע, די צווייטע פרוי פון עקס־קייזער ווילהעלם רופט זיך אָן קייזערין, אָבער לויט דער מיינונג פון די דייטשע יוריסטען האָט זי נישט קיין רעכט צו טראָגען דעם דאָזיגען טיטול, ווייל זי האָט חתונה געהאַט מיט ווילהעלמען שוין נאָכדעם ווי ער האָט זיך אָפּגעזאָגט פון זיין טראָן.

ווען פּרינצעסין הערמינע האָט חתונה געהאַט מיט ווילהעלמען, האָט זי זיך איבערגעלאָזט דאָס רעכט 3 חדשים אין יאָהר צו וואוינען אין דייטשלאַנד. זי נוצט טאַקע אויס דאָס רעכט, און ווען זי קומט קיין דייטשלאַנד, וואוינט זי אָדער אין איהר געוועזענעם שלאָס אין אויבערשלעזיען אָדער אין בערלין, וואו זי פערנעהמט זיך אין פערלויף פון עטליכע וואָכען אין יאָהר מיט מאָנאַרכיסטישער פּראָפּאַגאַנדע. אין בערלין וואוינט זי אין פּאַלאַץ פון ווילהעלם דעם ערשטען אויף אונטער דען לינדען. דער דאָזיגער פּאַלאַץ איז נאָך דער רעוואָלוציע אָנערקענט געוואָרען אַלס פּריוואַט־אייגענטום פון די האָהענצאָלערנס און דאָרט זענען פאַראַן אַפּאַרטאַמענטען, איינגעאָרדענט פאַר דער פּרינצעסין הערמינע.

ווײַלענדיג אין בערלין, אָרדענט איין די פּרינצעסין ליטעראַרישע אויפנאַהמען און פּאָליטישע „גלעזולער טיי". אויף די אויפנאַהמען ווערען געהאַלטען פּאָליטישע און עקאָנאָמישע רעפעראַטען, צו וועלכע עס ווערען איינגעלאַדען פאָרשטעהער פון דער אַמאָליגער אַריסטאָקראַטיע און אויך איניגע גרויסע אינדוסטריעלער און פאָרשטעהער פון גרויס־האַנדעל. אַמאָל פלעגען זיך אין די אויפנאַהמען בעטייליגען אויך פאָרשטעהער פון אויסערן־מיניסטעריום, אָבער דערנאָך איז די פּערזאָנען, וואָס פערנעהמען ספּעציעלע פּאָסטענס פערוועהרט געוואָרען זיך צו בעטייליגען אין די אויפנאַהמען.

נישט קוקענדיג דערויף, וואָס דאָס איז פיל מאָל אָפּגעלייקענט געוואָרען, טראָגט זיך דאָך ווילהעלם אַרום מיט׳ן געדאַנק וועגען צוריקקעהרען זיך קיין דייטשלאַנד און אין דער דאָזיגער שטרעבונג ווערט ער אונטערשטיצט דורך דער פּרינצעסין הערמינע. עס האַנדעלט זיך שוין נישט אַזוי וועגען אומקעהרען זיך צוריק אויפ׳ן טראָן ווי וועגען קאָנען די איבערגעבליבענע יאָהרען פון לעבען פערברענגען אין דייטשלאַנד. פאָרמאַל האָט ווילהעלם שוין פערלוירען די דייטשע בירגערשאַפט, ווייל אַ דייטשער בירגער, וועלכער פערברענגט אָן הפסקה אין אויסלאַנד העכער צעהן יאָהר, פערלירט אויטאָמאַטיש די בירגערשאַפט. און אַזוי ווי ווילהעלם געפינט זיך אין האָלאַנד פון זינט דער קריג האָט זיך געענדיגט, האָט ער שוין אָנגעוואוירען זיין בירגערשאַפט.

ווילהעלם טוימט צו פערברענגען זיינע לעצטע יאָהרען אין זיין בעליבטען שלאָס האַמבורג.

אָבער וואָס ווייטער ווערען זיינע שאַנסען צוריקצופאָהרען אַהיים אַלץ קלענער און ער הויבט דאָס אָן אַליין צו פערשטעהן, הגם מיט איהם קאָנען נאָך פּאַסירען, אַ שטייגער, אַזעלכע אינצידענטען. אויפ׳ן שלאָס דאָרן ווערען אויפגענומען פערשידענע פערזענליכקייטען. צווישען די געסט פון עקס־קייזער האָט זיך אַמאָל געפונען אַ רייכער סוחר פון האַמבורג, מיט וועלכען ווילהעלם פלעגט זעהר גערן פיהרען געשפּרעכען. איינמאָל האָט זיך ווילהעלם געווענדעט צו זיין גאַסט מיט דער פראַגע: ווי מיינט איהר, איז נאָך מעגליך, אַז די האָהענצאָלערנס זאָלען אַמאָל צוריק איבערנעהמען דעם דייטשען טראָן.

נישט טראַכטענדיג קיין ווייל, האָט דער גאַסט געענטפערט:

— מאַיעסטעט, דאָס איז אינגאַנצען אויסגעשלאָסען!

ווילהעלם האָט זיך דערפיהלט געטראָפען פון דעם ענטפער. ער האָט זיך אַוועקגעדרעהט פון דעם בעזוכער און פון דעמאָלט אָן ווערט דער דערמאָנטער גאַסט נישט איינגעלאַדען אין שלאָס דאָרן.

אַ וואָרנונג פאַר חלוצים, וועלכע פאָהרען דורך בולגאַריען

סאָפיאַ (יט״אַ). ביז דער לעצטער צייט, האָבען פיל חלוצים דורכגעמאַכט די רייזע קיין א״י דורך בולגאַריען, וואו זיי האָבען בעקומען הילף פון די אָרטיגע יודישע קהלות. לעצטענס אָבער האָט זיך די יודישע קהלה אין אַדריאַנאָפּאָל (טערקיי) געווענדעט צו דער יודישער קהלה אין סאָפיאַ מיט אַ וואָרנונג, אַז זי איז נישט אימשטאַנד צו שטיצען די דורכרייזענדע חלוצים. מיט עהנליכע ווענדונגען זענען אויך אַרויס די בולגאַרישע פאָרשטעט וואַרנא און בורגאַס, וואו מען פלעגט פיל אויפטון פאַר חלוצים, צוליב די דאָזיגע טעמים האָט דאָס קאָנסיסטאָריום פון בולגאַרישען יודענטום איבערגעשיקט די וואָרנונגען צו די אָרטיגע ציוניסטישע אינסטאַנצען, כדי מיטצוטיילען זיי די פּעראינטערעסירטע קרייזען אין אויסלאַנד. חלוצים, וועלכע האָבען נישט קיין רייזע־קאָסטען און פאָהרען דורך בולגאַריען, זענען דעריבער אַרויסגעשטעלט אויף אַ געפאַהר, דאָס זיי וועלען נישט קאָנען פאָרטזעצען זייער נסיעה, שוין נישט רעדענדיג וועגען פערשידענע פּאָליציי־אישע שוועריגקייטען.

רעכט און לעבען
יורידישע ביילאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

שווערע שטראָפן פאַר נישט ריכטיג פיהרן געשעפטס-ביכער

דער אַרטיקעל 280 פון נייעם שטראָף - קאָדעקס, וועלכער זעהט פאָר אַ פרייהייטליכע שטראָף אויף אַ טערמין ביז 8 חדשים פאַר נישט פיהרען אָדער נישט ריכטיג פיהרען געשעפטס - ביכער, האָט אין זיינער צייט אַרויסגערופען אַ געוואַלטיגען שטורעם אין די ברייטסטע ווירטשאַפטליכע קרייזען.

מ'פערגעסט אָבער אייגאַנצע, אַז אַ רעפּרעסיע פאַר נישט ריכטיג פיהרען געשעפטס-ביכער זעהט פאָר נישט בלויז דער נייער שטראָף-קאָדעקס, וועלכער איז דאָך אייגענטליך אויסען נישט מעהר, ווי צו שיצען די אינטערעסען פון די קרעדיטאָרען פאַר מיסבריוכען מצד זייער נישט געוויסענהאַפטע בעלי-חובות, נאָר אויך דער אוסטאַוו וועגען אינדוסטריע-שטייער, וועלכער מיינט דערמיט אויסשליסליך צו פערהיטען דעם מלוכה-אוצר פון מעגליכע שאָדענס דורך נישט ריכטיג-געפיהרטע ביכער.

ביי דער היינטיגער געלעגענהייט וועלען מיר זיך אָפּשטעלען אויף דער רעכטליכער סיטואַציע, וועלכע ס'שאַפט אין דעם פּרט דער דערמאָהנטער אוסטאַוו וועגען אינדוסטריע-שטייער.

נעהמען מיר דעם דריטען אָפּשניט פון אַרטיקעל 76, וועלכער זאָגט, אַז אויב אַ שטייער צאָהלער שטעלט פאָר געשעפטס-ביכער מיט אַלע געהעריגע דאָקומענטען און רעכענונגען און וויל דערמיט בעווייזען די ריכטיגקייט פון דער הקלאַ-רירטער אומזאַץ-סומע, טאָר די שאַצונגס-קאָמיסיע דעם דאָזיגען בעווייז נישט איגנאָרירען, סיידען די פאָרגעשטעלטע ביכער וועלען אָנערקענט פאַר נישט פאָרשריפטסמעסיגע אָדער נישט עהרליכע.

אין פלוג האָט זיך אַלזאָ געקאָנט דוכטען, אַז אויב די ריכטיגקייט פון פאָרגעשטעלטע געשעפטס-ביכער ווערט קוועסטיאָנירט, הייסט עס, אַז דער פערופענער בעווייז איז נישט געוואָרען אָנגענומען ממילא איז דאָן די שטייער-מאַכט בערעכטיגט אויסצומעסטען דעם בעטרעפענדען צאָהלער אַ שטייער-סומע לויט איהר אייגענעם איינזעהען. דערמיט דאַרף דער ענין זיין ערלעדיגט און קיין ווייטערע קאָנסעקווענצען בפרט שטראָפליכע דאַרף פון אַזאַ קוועסטיאָנירען בעווייז-פרוב נישט אַרויסגעהן ווערען.

בעטראַכטען מיר אָבער דעם אַרטיקעל 106 פון זעלבען אוסטאַוו, זעהען מיר, אַז מ'קען אָפּ-וואַרפען דעם בעווייז איז נאָך ווייט נישט דער ענין גע'פטר'ט. איבערהויפּט אין אַזעלכע פאַלען, ווען די געשעפטס-ביכער זענען קוועסטיאָנירט געוואָרען נישט צוליב פאָרמעלע טעמים, אָדער סתם אומשולדיגע טעותים, נאָר מחמת בפירוש'ע נישט עהרליכע פיהרונג.

אין לעצטען פאַל דראָהט אַ געלד-שטראָף אין דער הויך פון 2 ביז 20 מאָל אַזויפיל, וויפיל ס'בעטרעפט אָדער ס'וואָלט בעטראָפען דער ענגער-טועלער שטייער פון דער בעהאַלטענער אומזאַץ-סומע, אַ חוץ דעם קאָן מען נאָך אין געוויסע פאַלען פון בולט'ער ביזוויליגקייט אָנווענדען אַ פריי-הייטליכע שטראָף אויף אַ טערמין ביז 6 חדשים.

אַזאַ שטראָף-סאַנקציע דראָהט נישט בלויז דעם בעל-הבית פון דער אונטערנעהמונג, נאָר אויך דעם בוכהאַלטער.

י. אינפעלד.

וויכטיגע בעשטימונגען פון נייעם קאָדעקס
פון דער ציווילער געריכטס-פּראָצעדור

אָרטס-קאָמפּעטענץ פון געריכטען ביי וועקסעל-ח"בות

לויט דער אַלטער פּראָצעדור האָט מען גע-מעגט איינקלאָגען אַ וועקסעל-חוב אויך אין דעם געריכט, אין ראַיאָן פון וועלכען ס'וואוינט איינער פון די זשיראַנטען. און דעריבער בכדי צו קענען איינקלאָגען אין אָרטיגען געריכט אַ וועקסעל-חוב, וואָס איז צאָהלבאַר אין אַ פרעמדער שטאָט, האָט מען צוגעשריבען אַנ'אָרטיגען זשיראַנט און איהם מיט אַריין מיטגעקלאָגט.

פון 1 יאַנואַר 1933 אָן וועט לויט'ן אַר-טיקעל 46 בערופען זיין צו משפט'ן אַ וועקסעל בעל חוב נאָר דאָס געריכט, וואו דער דאָזיגער בעל-חוב וואוינט אָדער וואו דער זעלבער וועק-סעל איז צאָהלבאַר, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ וועקסעל תביעה געגען אייניגע בעלי-חובות (זשיראַנטען) צוזאַמען מוז די אַקציע פערפיהרט ווערען נאָר אין דעם געריכט. וואו דער גע-געבענער וועקסעל איז צאָהלבאַר אָדער ס'וואוינט דער אויסשטעלער.

דער זעלבער כלל גילט אויך ביי תביעות אויפ'ן סמך פון טשעקען.

בעצאָל-פּעראָרדנונגען אַנשטאָט קלאַוזולעס

ס'ווערען אָנגעשאַפט די קלאַוזולעס און ס'ווערט איינגעשטעלט אויף זייער אָרט די אינס-טיטוציע פון אַזוי גערופענע נאַקאַזען זאַפּלאַטי. אמת די בעצאָהלטע פעראָרדנונגען וועלען אַרויס-געגעבען ווערען אין אַלערליי תביעות. קוים וועלען זיי אָבער אַרויסגעגעבען אויפ'ן סמך פון אַ וועקסעל אָדער טשעק, ווערען זיי אין משך פון 3 טאָג רעכטס-קרעפטיג.

בכלל איז נישט קיין אונטערשיד פון די נעוועזענע קלאַוזולען ביז די נייע נאַקאַזען זאַ-פּלאַטי, אויך זיי וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אָהן געריכטס-פאַרהאַנדלונג און אָהן אַוויזאַציע.

אַ גצווייטע בעאונרוהיגונג רופט נאָר אַרויס צווישען די קרעדיטאָרען דער אומשטאַנד, וואָס דעם בעל-חוב וועט צוגעשיקט ווערען די בקשה, די בעצאָל-פעראָרדנונג און די אַפּשריפטען פון די ביינעלייגטע דאָקומענטען צוזאַמען מיט אַנ'אויפפאָדערונג גוטוויליג צו בעצאָהלען דעם חוב אין משך פון 3 טעג אָדער צו מעלדען אַנ'אָפּאָזיציע. אָבער אויך אויפ'ן סמך פון אַ קלאַוזולע האָט מען נישט געטאָרט פלוצלינג מאַכען קיין עקזעקוציע, נאָר מ'האָט געמוזט צושיקען פריהער דעם בעל-חוב אַזאַ אויפפאָדערונג. דעסגלייכען איז ער אויך געווען ביז אַהער אויפ'ן סמך פון אַ קלאַוזולע בערעכטיגט אין משך פון אַ בעשטימטען טערמין צו אַפּעלירען געגען דער קלאַוזולע און דאָס גע-ריכט, אויב ס'האָט איינגעפינען די אָנגעגעבענע מאָטיווען פאַר בעגרינדעט, האָט געקאָנט פאַראָ-דנען אָפּצושטעלען דאָס אויספיהרען דערווייל ביז אַ געריכטס פאַרהאַנדלונג די קלאַוזול. דער זעל-בער כלל וועט אויך גילטען ביי די נייע בעצאָל-פעראָרדנונגען.

זאַבעזפּיעטשעניעס

ס'איז אויך נישט אמת, אַז ס'ווערט אָפּגע-שאַפט די אינסטיטוציע פון זאַבעזפּיעטשעניעס אָדער אַזוי גערופענע צייטווייליגע ווירקען.

פונקט, ווי ביי קלאַוזולעס, ענדערט זיך אויך אין דעם פאַל נאָר די נאָמענקלאַטור. די אינסטיטוציע פון צייטווייליגע ווירקען וועט ווייטער בלייבען אין קראַפט. די זאַבעזפּיעטשעניעס וועלען אָבער הייסען זאַרזשאָנדזעניע טימטשאַסאָווע.

אַפּעלאַציעס

לויט'ן פונקט 3 אַרטיקעל 418 וועט מען אויף אַ פסק דין פון שטעטישען געריכט וועגען אַ סומע ביז 100 זלאָטעס נישט קאָנען דערלאַנגען קיין אַפּעלאַציע, סיידען דער פסק-דין דאַרף ווע-רען אַנולירט צוליב פּראָצעדוראַלע פאַרוואורפען.

קאַסאַציעס

דער אַרטיקעל 425 זעהט פאָר אַ בעגרע-ניצונג אין די רעכט צו דערלאַנגען אַ קאַסאַציע אויף אַ פסק-דין פון דער צווייטער אינסטאַנץ, אויב ס'האַנדעלט זיך אין אַנ'אָביעקט, וואָס בע-טרעפט ווייניגער, ווי 5 הונדערט זלאָטעס.

אין.

אַ פאַרמעגענס-שבועה וועט אַ בעל-חוב מוזען בעריינען אויפ'ן פערלאַנג פון קרעדיטאָר
לויט דער נייער ציווילער עקזעקוציע פּראָצעדור

אין יעדען פאַל, ווען אַ קרעדיטאָר זעהט איין, אַז דורך אַנ'עקזעקוציע וועט ער פון בעל חוב נישט קאָנען אויסמאָהנען אין דער פולער מאָס די שולדיגע איהם סומע, קאָן ער זיך ווענדען אין געריכט מיט אַ געהעריגע בקשה, אַז מ'זאָל פעראָרדנען דעם בעטרעפענדען בעל-חוב צוצושטעלען אַ גענויע רשימה פון זיין פערמעגען און צו בעלייגען אַ שבועה, אַז ר'האָט גאָרנישט אויסבעהאַלטען און אַז דער פאָרגעשטעלטער רשימה איז אַ פולשטענדיגע און ריכטיגע.

אויב דער אויפגעפאָדערטער בעל-חוב שטעלט זיך נישט צו אין געריכט אין בעשטימטען טערמין אָדער ר'ענטזאָגט זיך פאָרצושטעלען די פערלאַנגטע רשימה עווענטועל צו בעלייגען אַ שבועה, קאָן דאָס געריכט נעגען איהם לויט'ן פערלאַנג פון קרעדיטאָר אָנווענדען אַ פרייהייט-ליכע רעפּרעסיע.

דער טערמין פון אָנגעוואַנדענעם אין אַזאַ פאַל ערעסט טאָר אָבער לענגער נישט דויערען, ווי 2 וואָכען. נאָך אַ וואָכענ'דיגע הפסקה, קוים פיהרט דער דערמאָנטער בעל-חוב ווייטער נישט אויס די פעראָרדנונג פון געריכט, קאָן די שטראָף-סאַנקציע אויסנייע אָנגעוואָנדען ווערען אַזוי בסדר, צוזאַמען טאָר אַזאַ שטראָף-סאַנקציע נישט דויערען לענגער ווי 6 חדשים.

אַ בעל-חוב מוז תיכף בעפרייט ווערען פון אַרעסט, אויב ר'דריקט אויס די גרייטקייט צוצו-שטעלען די געפאָדערטע פון איהם רשימה און צו בעלייגען די שבועה.

יעדענפאַלס קאָן אַ בעל-חוב, וועלכער האָט שוין איינמאָל בעלייגט אַ שבועה, אָדער ר'איז אָפּגעזעסען 6 חדשים אין תפיסה, ווייטער אויפ-געפאָדערט ווערען צו אַ שבועה נאָר אין דעם פאַל, אויב דער קרעדיטאָר בעווייזט, אַז ער האָט נאָכדעם ערוואָרבען אַ פערמעגען אָדער ס'איז שוין אַדורך זייט די ערשטע שבועה אַ טערמין פון 5 יאָהר.

—לד.

ער זאָגט צו גרויסע נדנים
און נאָר דער חופּה ווייזט ער די פּריידערס אַ פייג
ביי די ערשטע 5 בוגרתן איז איהם די קונץ געלונגען, ביי דער 6-טער איז ער אָבער ביטער דורכגעפאַלן

5 בוגרות'ן האָט יאַנקעל דרייקאָפּ, אויס-געגעבען, אין משך פון קנאַפּע דריי יאָהר, כמעט אָהן אַ גראָשען געלד. געטוּן האָט ער שידוכים דוקא מיט לייטישע יונגעלייט פון גאָר שעהנע משפחות.

געלונגען זענען איהם די עסקים נישט דערפאַר, ווייל זיינע טעכטער זענען געווען גע-וואַלטיגע שעהנקייטען, געבילדעטע, אָדער האָבען זיך אויסגעצייכענט מיט אַנדערע אָנערקענטע מעלות. נאָר ווייל ער, יאַנקעל דרייקאָפּ, איז אַ יודעל פון יענעם סאָרט יודלען, וועלכע קאָנען מיט זייערע געשליפענע צינגלען פערטשאַקען אַ וועלט. האָט ער טאַקע איינעם צוגעזאָגט אַ הויז, אַ צווייטען — אַ פאַבריק, אַ דריטען אַ געשעפט, אַ פיערטען — אַ גרויסע ירושה און דעם פינפטען פשוט אַ גאָלדענעם באַרג.

גראָד האָט יאַנקעל דרייקאָפּ אָנגעטראָפען אויף נאַאיווע בעשיידענע יונגעלייט, וועלכע האָ-בען אָנגענומען זיינע געטאָקטע ריידלעך פאַר תורות לאָקשען און דעריבער זיך געלאָזט, ווי די לעמעלעך, אַרונטערפיהרען אונטער די 4 חופּה-שטאַנגען.

ערשט אויף דער אַנדערער זייט חופּה-בריק האָבען זיך די יונגעלייט געכאַפּט, אַז דער אַלטער ימח שמו'ניק האָט זיי מיאוס איינגעזייפט, צוריק דרייען דאָס רעדעל האָבען זיי אָבער שוין נישט געקענט.

ווי זאָגט דער פּסוק:

פּאַ כופיע — — — — — — — —

מיט אָט די זעלבע אויספּראָבירטע מיטלען האָט יעקב דרייקאָפּ זיך געגרייט צו פערקנסן זיין זעקסטע טאָכטער.

דאָס מאָל האָט ער געפּאַקט אַ בחור, שוין גאָר נישט קיין יאָלד. יעקב דרייקאָפּ האָט אויך עהם צוגעזאָגט טויזענטער דאָלאַר. און אַריינגע-שאַצט אין נדן ירושות, הייזער און פאַבריקען.

דער בחור האָט זיך אָבער באַלד דערקענט אויפ'ן אַלטענס בלאָף-שטיק, ער האָט דעריבער דורכאויס געפאָדערט, אַז די ממתקים זאָלען גלייך אָוועקגעלייגט ווערען אויפ'ן טיש.

יעקב דרייקאָפּ האָט אָנגעגאַרט זיינע שווינד-לערישע לענדען און דעם עקשן אַזוי בעאַרבייט, אַז ר'האָט איהם זיין עקשנות געבראָכען און ער האָט מסכים געווען קודם צו שרייבען תנאים.

ס'האָט אָנגערוקט דער זמן חתונה, דער חתן און זיינע עלטערן האָבען געריסען פון מחותן פאַסען, אַז ר'זאָל סילוקן דעם צוגעזאָגטען נדן. מיט פערשידענע קונצען האָט יאַנקעל דרייקאָפּ דאָס סילוק'ן אָפּגעשלעפּט ביז פאַר דער חופּה.

יאַנקעל דרייקאָפּ האָט צוגעגרייט אַ בעשיי-דענע חתונה-מאָלצייט, די פערצעטענע געסט האָ-בען זיך שוין געהאַט פערזאַמעלט, געקימען איז אויך דער חתן מיט זיינע עלטערן און קרובים.

ס'האָט געהאַלטען ביים גיין אונטער דער חופּה און די אונטערפיהרערס זענען בעגאַנגען נעמען דעם חתן אין קרענצעל אריין, דעמאָל האָט דער חתן ערקלערט מיט דער גאַנצער קאַטעגאָ-רישקייט, אַז כל זמן מ'וועט איהם נישט אויפציי-לען דאָס ביסעל גראַצער'ס, ריהרט ער זיך נישט פון אָרט.

אויף אַזאַ ענטשלאָסענקייט מצד'ן חתן האָט זיך יאַנקעל גערעכט, וואָס האָט ער געטון? ער האָט געבראַנגט פון עפּעס אַ שטעטעל זיינס אַ קרוב, אַ פּיפּיק יודעל מיט אַ לאַנגע גרויע באָרד, געקרייזעלטע פּיאות קורץ אַ הדרת פּנים, פאַר דעם דאָזיגען יודעל האָט יאַנקעל דרייקאָפּ בע-זאָרגט אַנ'אויסגעקראָכענעם שטריימל, איהם אָנגע-טון דעם ספּאָדעק און איהם פאָרגעשטעלט פאַר אַ מורה הוראה, וועלכער דאַרף זיין מסדר קדושין.

אַז דער חתן מיט זיינע עלטערן און [illegible]

בים האָבען געשטעלט דעם אולטימאַטום: פּס אָדער ס'בלייבט ביים אַלטען? האָט יאַנקעל דריי-קאָפּ גענומען איינסטענה'ן מיט'ן חתן:

גזלן, רוצח! וואָס ווילסטו פון מיינע אַלטע יאָהרען, כ'שווער דאָך דיר ביי מיין שוויגער און ביי אַלע איבעריגע עהנליכע הייליגקייטען, אַז כ'וועל דיר אויסצייילען באַלד נאָך דער חופּה דעם נדן ביז צום לעצטען גראָשען. ווילסט מיר נישט טרויען טאָ, פאַרוואָס-זשע זאָל איך דיר יאָ טרויען? ווייסטו וואָס, תכשיט מיינער, דו טרויסט מיר נישט און איך וועל דיר נישט טרויען, זאָל מען דאָס געלד איינלייגען ביים רב. ווערסטו דאָן יאָ שוין בעשטיין? אויב אַזוי שטעל דיר פאָר, אַז דאָס געלד ליגט שוין איינגעלייגט ביים רב, קאָ קומזשע צו דער חופּה אין אַ מזלדיגער שעה!

הגם דער רב האָט בעשטעטיגט, אַז דאָס געלד ליגט טאַקע ביי איהם איינגעלייגט און ער וועט עס גלייך נאָך דער חופּה אַרויסגעבען, האָט דער חתן, אַ פּנים דערטאַפּענדיג דאָס אויסגע-שפּרייטע נעצעל, אין וועלכען מ'וויל איהם אריינ-קריגען, גאַנץ קאַטעגאָריש ערקלערט:

איך גלויב נישט קיין מחותן, איך גלויב נישט קיין רב, און איך גלויב נישט קיין רביצין! וועט מען מיר שוין די מינוט געבען דאָס געלד אין האַנד אריין, ווערט פון עסק, אַז נישט — דאָ ווידזעניאַ!

פערשטייט זיך, אַז יאַנקעל דרייקאָפּ איז געווען און איז אַ בלוט אָרימאַן און פערמאָגט נישט קיין גילדען זיין אייגענס אין אַזוי-ווי מיט'ן קאָמבינאַציע האָט זיך דער חתן נישט געלאָזט פערהאַנדלען, האָבען נישט געהאָלפען קיין געוויי-נען און קיין געשרייען. די חתונה איז צושטערט געוואָרען, די מחותנים און די געסט זענען זיך מצי-עקדהנס און קרענקעניש פונאַנדערגעגאַנגען.

ריבנער.

פערלמוטערקייט פון שטראָפען פאַר פּאַ-טענטען-עבירות

ס'פיהרט זיך שוין אַזוי אין די אורושענדעס, אַז פאַר נייאָהר נעמט מען זיך פלייסיג צו ליק-ווידירען פערלענגטע ענינים. מיט אַ בעזונדערער אַקטיוויטעט צייכענען זיך אָבער אויס אין דעם פּרט די לאָדזשער פינאַנץ-אַמטען אין לויפענדען יאָהר.

ס'זענען אויסגעגראָבען געוואָרען פון די אַרכיוען פּראָטאָקאָלען פאַר בעגאַנגענע נאָך אין יאָהר 1926 פּאַטענטען-חטאים און אויף דעם סמך פרובט מען איצט אויפצומאָהנען ביי די פערשול-דיגטע אַרויסגעלייגטע געלד-שטראָפען, הגם אין פיל פאַלען זענען שוין די קוועסטיאָנירטע אונטער-נעמונגען לאַנג נישט טעטיג.

אין שייכות דערמיט ענטשטייט אַ פראַגע, צי מעג מען נאָך איצט אויפמאָהנען אַזעלכע אַלטע חובות, צי אינטערליגען זיי אויך די פּריסקריפּציע

(ווייטער זעה 6טע זייט)

גרויסע דערפאלגן פון יודיש אין עסטלאנד

רייזע-איינדריקען פון עסטלאנד

פון י. ליכטענשטיין

פון צייט צו צייט דינגען די עסטישע יודען שיפען און כמעט דער גאנצער יודישער ישוב פאהרט ארויס אויף זעהר אינטערעסאנטע עקסקורסיעס. די עסטען קוקען זיך צו צו אזא אינטערעסאנטען ספעקטאקעל, ווי עס שווימען אויפ'ן באלטישען ים שיפען בעהאנגען מיטן בלוי-ווייסע פעהנער און עס הילכען אויפ'ן אפענעם ים פון הונדערטער העלזער יודישע פאלקס-לידער...

לעצטענס איז דאס עסטלענדישע יודענטום אויפגעציטערט געווארען פון א פארשלאג, וואס די דארטיגע צער-בעל-החיים-געזעלשאפט האט אריינגעטראגען אינ'ם עסטישען פארלאמענט וועגען שטערען יודישע שחיטה, א דאנק דער ענערגישער איבערטרעטונג און אויפקלערונגען פונ'ם עסטלענדישען אבער-ראבינער ה' ד"ר גאמער, איז פון דעם אנטיסעמיטישען פארשלאג גארנישט געווארען.

ראבינער ד"ר גאמער ארבייט אויסערגעוועהנליך טעטיג פאר די עסטישע יודען. ער זארגט פאר'ן בעוואוסטזיין פון די עלטערע יודען און פאר דער דערציהונג פון דער יוגענט. ער איז א ווארעמער מכניס-אורח, אנ'אנגעזעהענער אויטאריטעט ביי דער רעגירונג און צוליב דעם ווערען כמעט אלע זיינע כסדרדיגע אינטערווענצען וועגען פריוואטע, אדער כלל-פראגען געקרוינט מיט דערפאלג.

אין גאנץ עסטלאנד קורסירען נאך די רוסישע באהן-וואגאנען מיט די אויפליג-בעטער צום שלאפען און די גרויסע אייזערנע געוועגס אין די קארידארען. די רוסישע שפראך שטופט אפט אוועק אין א זייט די עסטישע, מען טראגט נאך רוסישע מלבושים. אין די קאפעס בעמערקט מען נאך צום גרעסטען טייל א רוסיש לעבען, אזוי אז עס פערגעסט זיך, צי מען איז אינ'ם אלטען רעוועל, אדער אינ'ם נייעם טאלין... נאר צוקומענדיג צום גרויסען און גוט איינגעארדנעטען טאלינער פארט, זעהט מען, אז עס איז שוין נישט מעהר דער רוסישער פארט מיט'ן אמאליגען גרויסען דיין רוסלאנד הינטער די פלייצעס, עס ווערען דא נישט מעהר געלאדען די רייזיגע פראכטשיפען, מען זעהט בלויז עטליכע פינישע און שוועדישע שיפלעך זענען צוגעאנקערט צום פארט און דאס איז אלץ.

מען שרעקט זיך אויך נישט מעהר פאר'ן קליינגען פון די רוסישע זשאנדארמען שפארען... די עטליכע העל מונדירטע עסטישע פאליציי-באמטע ערלעריגען שנעל און העפליך די פאמאליטעטען פון די רייזענדע.

אפשווימענדיג מיט דער שיף פונ'ם קליינעם מלוכה'לע עסטלאנד קען מען מיט איין בליק פון דער לארנעטע ארומכאפען דעם האריזאנט פונ'ם גאנצען לאנד...

פאר זעהר פיל פאלקסמענשען איז דאס ווארט טאלין נאך זעהר פרעמד, אויב מען וועט זיי זאגען אז טאלין איז א נאמען פון א שטאט און דערצו נאך א הויפטשטאט — וועלען זיי געוויס מיינען, אז ווארשיינליך ליגט עס ערגעץ הינטער די הרי-חושך, אבער פאקטיש איז טאלין גאר נישט ווייט פון אונז — זי איז די הויפט - שטאט פון עסטלאנד.

טאלין איז אומפאפולער נישט דערפאר, ווייל עסטלאנד איז א קליין מלוכה'לע, נאר ווייל די קליינע עסטישע רעגירונג האט געענדערט דעם נאמען פון רעוועל אויף טאלין.

רעוועל איז געווען גענוג בעקאנט אלס וויכטיגער רוסישער פארט, אפילו איצט רופען נאך די גרעסטע צאהל מענשען, וועלכע שטייען אין פערבינדונג מיט עסטלאנד, איהר הויפט-שטאט מיט'ן נאמען רעוועל און נישט טאלין.

טאלין פערמאגט 10 טויזענד איינוואוינער, דערונטער אנ'ערך 400 יודישע פאמיליעס.

די שטאט טאלין מאכט אנ'איינדרוק פון א גאנץ אלטען שלאס מיט ארומיגע אומבעפוליטע הייזלעך, זעהר שמאלע געסעלעך און נישט איבעריג גוט ברוקירטע געסלעך, פון די זייטען אפגעשיילטע הייזער מיט אומבעקוועמע פינסטערע איינגענג, א סך געגענדען דערמאנען דאס קלאשאנען ווינקעל פון קסען-מארטען אין פאריז. פון היסטארישען שטאנדפונקט אבער זענען די גאנץ אלטע טויערען און שלעסער, דער לאבירינט פון די געסלעך און איהרע בערגער און טאלען א שטיק מוזיי, אין די נייע שטאט-קווארטאלען ווערען שוין געבויט מאדערנע בולווארען און סקווערען.

אין די פארשטעטע ארום טאלין, איז א וואונדערבארע פאנאראמע פון פעלדער און בלומען. דער רוסישער ים און די עסטישע שפראך האבען א שטארקע עהנליכקייט צו דער פינישער שריבקייט. די עסטלענדער זענען זעהר טאלעראנטע מענשען, ווייט פון שנאה, אזוי אז עס לעבט זיך מיט זיי זעהר אנגענעהם. אויך די שפראכען-פראגע קומט אין עסטלאנד נישט אין בעטראכט. ווייל מען קען זיך זעהר לייכט פערשטענדיגען אין דייטש און רוסיש.

דער קריזיס שפירט זיך אויך דא, אבער פער העלטנישמעסיג איז די עקאנאמישע לאגע דאך בעסער ווי אין די גרויסע אייראפעאישע לענדער.

אין גאנץ עסטלאנד וואו עס געפינען זיך העכער א מיליאן איינוואוינער, לעבען אנ'ערך 600 יודישע פאמיליעס; די גרעסטע צאהל יודען זענען קאנצענטרירט אין טאלין (רעוועל) און אין צאפאט.

אנטיסעמיטיזם מערקט מען דא כמעט נישט: די יודען געניסען פון אלע רעכט צוגלייך מיט אלע בירגער; זיי האבען אפילו אויטאנאמישע רעכט און אין דער רעגירונג געפינען זיך אפילו אויך איניגע הויכע יודישע בעאמטע.

אין טאלין פולסירט א שיין געזעלשאפטליך יודיש לעבען, עס עקזיסטירט א גוט-ענטוויקעלטע יודישיסטישע שול, א וואכען-בלאט אין יודיש, און דער יודישער שפראך און האלט אויס א גרויסע יודישיסטישע שול, א וואכען-בלאט אין יודיש, און דערצו נאך אביסעל פילאנטראפישע פעראיינען.

שווערע פינאנציעלע לאגע פון לאדזער מיליאנער בנימין ווינטער אין אמעריקא

(בריף פון ניו-יארק)

בנימין ווינטער'ס שלעכטע פינאנציעלע לאגע האלט זיך א ביסעל אין „אויספרעסען". פריהער א שטיקעל מעגל-כקיים, אז דער אנגעזעהענער מיליאנער וועט פיליכט ארויסרעטעווען א מיליאן דאלער פונ'ם קעסעלגרוב, וואס האט איינגעשלונגען זיין ריזיגען פערמעגען. און סאמער נישט..? „בייסט זיך אפ די צונג!"

די איינצעלהייטען וועגען ווינטער'ס לאגע האט מען זיך דערוואוסט ערשט ווען סופרים-קאורט ריכטער דזשאזעף קאהעלען האט געגעבען זיין הסכמה אויף א קאמפראמיס-אפמאך וואס איז אויסגעארבייט געווארען צווישען ווינטערען און די פיער באנקען, וועלכע ער איז שולדיג געלד.

די אלגעמיינע שולדען פון דער בענדושאמין ווינטער-קאמפאניע צו די פיער ניו-יארקער באנקען האבען בעטראפען צוויי מיליאן מיט נייניציג טויזענד דאלער. קיין צוויי מיליאן דאלער בארעס געלד, מיט וועלכע אפצוצאהלען די חובות, האט בנימין ווינטער נישט געהאט, ער האט דעריבער איבערגעגעבען צו די פיער באנקען א רייהע פון ווערטפולע הייזער, ווען די באנקען וועלען פערקויפען איניגע הייזער וועט בנימין ווינטערס חוב פערקלענערט ווערען אויף דער סומע פון 925 טויזענד דאלער. ווינטער, אלזא, וועט נאך אלץ בלייבען שולדיג די באנקען אנ'ערך פון א מיליאן מיט 65 טויזענד דאלער.

דעם דאזיגען באלאנס פון איבער א מיליאן יאהר, האט זיך בנימין ווינטער אונטערגענומען צוריקצוצאהלען די באנקען אין פערלויף פון די קומענדע פינף יאהר צייט.

ווינטער'ס פינאנציעלע לאגע אין דעם געגענווארטיגען מאמענט איז אזא: דער קאנטראל איבער דער בנימין ווינטער קאמפאניע וועט זיך געפינען אין די הענד פון די פיער באנקען פאר די קומענדע פינף יאהר; ווייניגע וויכטיגסטע האטעלען האבען די באנקען איבערגענומען און וועלען פרובען פערקויפען; די פאר געביידעס, וואס זענען ביי איהם פערבליבען, האלטען ביים פערזעצט ווערען. דער סך הכל איז, ווי איהר זעהט, נישט קיין פרעהליכער. נאטירליך, ווען די לאגע וועט זיך פערבעסערען, וועט זיך ווינטער'ס לאגע אויך פערבעסערען. אונטער די סאמע בעסטע אומשטענדען וועט איהם, מסתמא, געלונגען ארויסצוראטעווען א צענטעל פון זיין פערמעגען. וואס אנבעטרעפט די אנדערע ניין-צעהנטעל פון בנימין ווינטער'ס אריגינעלען פערמעגען — איז אוועק מיט'ן ווינט...

דער פאל מיט בנימין ווינטער איז נישט קיין אויסנאהם. עהנליכעס האט שוין פאסירט, אדער וועט אינגיכען פאסירען מיט ניינצעהנטעל פון אלע אנדערע בוי-אונטערנעהמער. די גאנצע יודישע בוי-אונטערנעהמער שטעהען אלע יאהרען אויף א זאמדיגען פונדאמענט. זעהר ווייניג גרויסע, פערמאנענטע פערמעגענס זענען געמאכט געווארען פון יודישע בוי-אונטערנעהמערס. אויפגעבלאזענע פערמעגענס — דאס יא. מיליאנערען אויף א טאג — דאס יא. אבער פערמעגענס וואס האבען א קיום — דאס נישט.

נ. זאלאוויץ.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוונד.
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

שטיל געלעבט, שטיל געשטארבען

די לעצטע ווערטער פון א דיכטער

פון ב. קאוונער

ווען מיין חבר, א דיכטער, האט זיך גענומען דאס לעבען, (געהייסען האט עס, אז ער איז געשטארבען מיט א נאטירליכען טויט), האט מיר זיין פרוי, א שלאפע, און עלענדע, איבערגעגעבען א בויגען פאפיר, געדיכט בעשריבען און מיט טרערען אין די אויגען געזאגט:

— אט דאס איז זיין לעצטע זאך וואס ער האט אנגעשריבען. נאכדעם, ווי ער האט עס געענדיגט, האט ער זיך גענומען דאס לעבען. ער האט אויסגעטרונקען א פלעשעלע מיט סם און אויסגעהויכט זיין נשמה אין גרויסע יסורים. ווייל איך איך איבערגעבען זיינע לעצטע ווערטער. לייענט עס איבער און זעהט, אז מען זאל עס ערגעץ אפדרוקען אין א צייטונג. אויב ער האט נישט געהאט די פרייד ביי זיין לעבען צו זעהען זיין נאמען געדרוקט, זאל כאטש נאך זיין טויט זיין נאמען בעקאנט ווערען. ארימער מענש! אפגעלעבט פיר און דרייסיג יאהר און געשטארבען אנ'עלענדער. די וועלט האט איהם נישט בעמערקט אבערקענען; ער איז תמיד געווען מיט זיך אליין.

„אפילו מיט מיר, זיין פרוי, און מיט זיינע צוויי קינדער האט ער נישט גערעדט, נישט פערבראכט. ער האט קיינמאל פאר אונז נישט געלייענט זיינע לידער. און אנגעשריבען האט ער אזוי פיל! זיינע טעג פלעגען אוועקגעהען אין לעזען, אין שרייבען, אין טראכטען, אין זיפצען. מען קען זאגען, אז פון זיינע פיר און דרייסיג יאהר האט ער פיר און צוואנציג אפגעזיפצט."

און די יונגע אלמנה האט זיך שטארק צוכליפעט.

איך האב צוגענומען דעם ווייסען בויגען פאפיר פון איהרע הענט און זי איז אוועק א צובראכענע, א פערשלאגענע.

איך האב געטראכט: געווען א מענש, מיט א בריים הארץ, מיט א שארף אויער צו מוזיק, מיט א שטארקער ליבע צו קונסט און דאך איז ער געווען עלענד און פערלאזען פון דער וועלט און פון מענשען.

קיינער האט איהם נישט בעגריסט, קיינער האט מיט איהם נישט גערעדט, זיך מיט איהם נישט אינטערעסירט.

זיין לעבען איז געווען א קייט פון לידען, פון הונגער, פון נויט. אפילו די לויה זיינע איז געווען א שטילע, אהן בלומען, אהן רעדעס, אהן געוויין.

ער איז אוועק פון דער וועלט נאך שטילער ווי ער האט געלעבט — שטיל ווי א סוד...

און אפשר איז בעסער וואס ער איז געשטארבען? וועט ער מעהר נישט ליידען, וועט ער מעהר זיין גרויסער טרויער נישט פיהלען...

עטליכע טעג שפעטער האב איך זיך אוועקגעזעצט אין א פארק, אונטער א געדיכטען בוים, איינער אליין, און גענומען איבערלייענען מיין חבר'ס לעצטע ליד, בעסער געזאגט: זיינע לעצטע ווערטער וואס לעזען זיך ווי א ליד, כאטש עס איז נישט געשריבען אין קורצע שורות און אין גראמען, ווי עס ווערען לידער געשריבען.

און אט וואס איך האב געלייענט:

„צווישען א וועלט מיט מיליאנען מענשען בין איך געווען אליין; נישט איך האב זיי פערשטאנען, נישט זיי האבען מיך פערשטאנען. מיר זענען געווען און פערבליבען ווילד פרעמדע, צווישען בעזונדערע וועלטען, אפילו מיין איינענע פרוי און מיינע צוויי קינדער האבען מיך נישט פערשטאנען; אפילו מיינע חברים, די שרייבער, האבען מיך נישט פערשטאנען. וואס-זשע האב איך געטאן? איך האב גערעדט צו זיך אליין; איך האב זיך אליין געשטעלט פראגען און זיך אליין געענטפערט. און זעהר אפט בין איך מיט זיך אליין אויך נישט געווען צופרידען; איך האב זיך אליין אויך נישט אין גאנצען פערשטאנען...

„איך האב געשריבען לידער. שטיקער פון מיין הארץ האב איך אין די לידער אריינגעוועבט. מיט מיין וואריעם בלוט האב איך זיי געשריבען, אבער קיינער האט זיי נישט געלייענט, נישט הנאה געהאט פון זיי. מען האט די לידער מיינע נישט געוואלט דרוקען. זיי זענען צו טיף, צו טרויעריג פאר די מענשען, האט מען מיר געזאגט; די היינטיגע וועלט וויל זיין פרעהליך, מונטער; זי האט פיינט טרויער.

„און מען האט מיר די לידער צוריקגעגעבען. די וועלען קיינמאל נישט זעהען די ליכטיגע בנצלט...

— האט מען מיר געזאגט — קיינמאל נישט.

„האב איך די לידער אליין געלייענט, געלייענט און געוויינט.

„איך האב ווידער אמאל איבערגעלעבט דעם אומעט פון מיינע לידער.

„טיף אין מיין נשמה האב איך געוויינט, און דאס הארץ מיינס האט געזיפצט און געפרעגט: איז גאר קיין איין מענש נישטא אויף דער וועלט וואס זאל וועלען הערען מיין ליד, מיין געזאנג?

„און קיינער האט נישט געענטפערט — האב איך דאס ליד געזונגען פאר זיך אליין...

„שטעלט זיך פאר די יסורים פונ'ם דיכטער: ער האט א שעהן ליד, א וואונדערליך ליד און די וועלט וויל עס נישט הערען!

„איינמאל בין איך ארויס צום ים. דאס איז געווען שפעט אין דער נאכט. דער הימעל איז געווען אויסגעצירט מיט גרויסע ליכטיגע שטערען; די לבנה, א ליכטיגע, א פולע, האט ארונטערגעקאסען א זילבערנעם אומעט אויפ'ן ים, און דער ים האט צוגעשיקט זיינע כוואליעס צום ברעג מיט א גערויש, ווי זיין טבע איז; מיט זיין מאנאטאנעם ריטם; און איך האב גענומען אריינזאפען אין זיך די שעהנקייט פון דער נאכט און דעם ריטם פון ים, און פון זיך אליין האט דאס הארץ מיינס גענומען זינגען א ליד, א ליד, וואס איז געשלאפען דארט ווער ווייסט ווי לאנג, און האט ליד האט זיך ווי געבעטען; „הער'ט נאכט אריין, עס האט זיך ווי געבעטען; „הער'ט מיך אויס; זאפט מיך איין; איך ליב וואריעמע הערצער, הייסע נשמות; הערט זיך צו צו מיר, מענשען; איהר האט נאך אזא ליד נישט געהער'ט!"

„אבער קיינער האט עס נישט פערנומען; קיינער האט עס נישט געהער'ט; אפילו נישט דער ים; דער ים האט זיך זיין אייגען ליד.

„האב איך דאס ליד געזונגען פאר זיך אליין.

„מיין הארץ האט געזונגען און די שטערן האבען געשפרייט זייער זילבער-שטויב אויפ'ן ים און די נאכט האט געחלומ'ט א חלום, וואס וועט קיינמאל נישט מקוים ווערען.

„איך האב זיך דערמאנט שטארק צוויינס: איך האב א הארץ וואס זינגט, א נשמה וואס זינגט און קיינער וויל נישט הער'ען מיין געזאנג.

„וואס בין איך שולדיג, אז איך קען נישט זינגען קיין פרעהליכע לידער? וואס בין איך שולדיג, אז איך בין דורכגעוועבט מיט טרויער? און וואו שטעהט עס געשריבען, אז א דיכטער מוז פרעהליך זיין? ווען איהר, מענשען, זאגט, צופרידענע, וואלט זעהן די וועלט מיט מיינע אויגען, פיהלען די לידען מיט מיין הארץ, זעהן דאס אומעטיגע וואס — וואלט איהר אויך געזונגען לידער פון טרויער; וואלטען אויך אייערע נשמות צוריסען געוויינט אין שטיקער.

„אבער אויך די ווערטער האב איך גערעדט צו זיך אליין.

„קיינער האט זיי נישט געהער'ט; די שטערען זינגען זייער אייגען געזאנג, דער ים האט זיך זיין געזאנג און איך — מיין געזאנג; אינער דעם צווייטען הערט נישט...

„אין דער זעלבער נאכט האב איך נישט געשלאפען. איך האב געוואנדערט איינער אליין ביי די ווייסע ים-ברעגען, איבער מיר די פולע לבנה און איך האב געבעטען נאך א מענשליכער שטים; איך האב געוואלט הערען א וואר'ט, א קלאנג, א מורמעל — אבער קיינער האט מיך נישט בעגעגענט און איך האב ווידער אמאל געמוזט רעדען צו זיך אליין...

„ווי טרויעריג דאס איז! א מענש האט אזוי פיל צו זאגען, א ים מיט געזאנגען זענען פערבארגען אין זיין הארץ, א ים מיט ליבע ווערטער, וואס וואלטען בעלויכטען די פינסטערע וועגען פון לעבען — און איך האב נישט פאר וועמען צו רעדען, פאר וועמען צו זינגען, פאר וועמען מיין טרייסט צו געבען!

„ווי שרעקליך דאס איז.

„איך פיהל ווי אין הארצען ביי מיר ברענען פייערדיגע ליבעס-ווערטער; ווערטער, וואס זענען געבוירען אין פלאמען; ווערטער, וואס זוכען א ליבע, פרוי, וואס זאל מיינע ווערטער פערשטעהען; וואס זאל אויך האבען א הארץ ווי איך. און אזוי ליבען ווי איך; זי זאל מיך פערשטעהען און איך זאל זי פערשטעהן. אבער אומזיסט דאס זוכען; מיין הארץ זאגט מיר;

„זוך נישט נאך אזא הארץ; וועסט עס נישט געפינען; האסט ליבעס-ווערטער, האסט א ליבעס-ליד, האלט עס פאר זיך אליין.

„און איך האב געמוזט דאס ליד זינגען פאר זיך אליין; איך האב געפאלגט מיין הארץ.

„אט אזוי איז אוועק דאס לעבען מיינס אין אומעט, אין עלענדקייט.

„איצט, אז איך געה פון דער וועלט, געה איך אויך אליין; איך וויל נישט קיינעם בעשולדיגען...

„וואס איך וויל איז: אז אויך נאך מיין טויט זאל מיין נאמען נישט דערמאנט ווערען; פראוועט נישט קיין יאהרצייט נאך מיר; שטעלט מיר נישט קיין מצבה; וויינט נישט, בעדויערט מיך נישט.

„לאזט מיין קבר אליין...

„אויב ס'וועט אמאל א ווינטעל דורכלויפען און א שטילען ברום טאן וועט עס אויך זיין איבעריג"...

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

קוטשאק איז געווען פערמישט

איז געפלאנטע אטענטאט אויפ'ן לעבען פון וויצע-פרעזידענט וואיעוואדזקי אין יאהר 1927

אין צוזאמענהאנג מיט דער אונגעהויער קוטשאק־אפערע, וועלכע האט נישט קיין גלייכען אין דער קרימינעלער כראניק ווערט איצט אקטועל פאל גענדע געשיכטע:

דעם 13. פעברואר 1928 איז אין לאדזער קרייז־געריכט פארגעקומען א פראצעס געגען א געוויסען זאלטשיק. וועלכער איז בעשולדיגט גע־ווארען אין מאכען א פלאן פון א־אטענטאט אויף דעם לעבען פון דעם דעמאלסדיגען לאדזער וויצע־פרעזידענט וואיעוואדזקי. לויט דעם דעמאלסדי־גען בעשולדיגונגס־אקט, האט זיך דער ענין פאר־געשטעלט אויף פאלגענדען אופן: דעם 14. סעפ־טעמבער 1927 ווען דער וויצע־פרעזידענט וואיע־וואדזקי איז אדורכגעגאנגען די אגרודאווא גאס, איז צו איהם צוגעגאנגען א יונגערמאן, וועלכער האט געזאגט צו ה' וואיעוואדזקי:

— זייט 3 טעג, וויל איך מיט אייך שוין רעדען און קען נישט אייך טרעפען, איך וויל אייך מעלדען, אז מ'האט מיך צוגערעדט אויסצופיה־רען אנ'אטענטאט אויף אייער לעבען און דער־פאר האב איך געזאלט בעקומען 1000 זל.

דער יונגערמאן איז פעסטגעהאלטען געווארען און ער האט זיך ארויסגעשטעלט אלס א מיטגליד פון די רעכטע נ.פ.ר. זאלטשיק. אין דער פאליציי האט זאלטשיק ערקלערט, אז צום אויספיהרען דעם א־טענטאט אויף וואיעוואדזקין האט איהם צוגערעדט א געוויסער פיאסקאווסקי, אויך א מיטגליד פון רעכטע נ.פ.ר.. בעת דער רעוויזיע, וואס איז א־דורכגעפיהרט געווארען ביי פיאסקאווסקין האט מען געפינען א רעוואלווער, פיאסקאווסקי האט ערקלערט אז דעם רעוואלווער האט ער בעקומען פון סעק־רעטאר פון די רעכטע נ.פ.ר. ראמאן קוטשאק. פיאסקאווסקי האט געלייקענט, אז ער זאל האבען צוגערעדט זאלטשיקען אויסצופיהרען אנ'אטענטאט אויף וואיעוואדזקיס לעבען.

דאס געריכט האט דעמאלט די אנגעקלאגטע בעפרייט, ווייל ס'זענען נישט געווען קיין קאנקרעטע בעווייזען.

איצט, ווען די גאנצע קוטשאק־אפערע ווערט איצט אויסגעפארשט ווערט די דאזיגע מעשה ווידער אקטועל און ס'איז מעגליך, אז ס'וועט אונטערגע־נומען ווערען א נייע אויספארשונג וועגען דעם ענין.

א הארצרייסענדע עקסמיסיע

איז נעכטען אויסגעפיהרט געווארען איבער א יודישער פאמיליע אויף ספאצעראווא־גאס

(—) אזא הימעלשרייענדע עקסמיסיע, ווי די, וואס איז נעכטען פארמיטאג אויסגעפיהרט אויף ספאצעראווא 16 (באלוט) האט די כראניק לאנג שוין נישט פארצייכענט.

אין דערמאנטען הויז וואוינט דער שוסטער וואלף ראזענבארג, וועלכער איז בעווארפען מיט 8 פיצלעך קינדער, איינס קלענער פון אנדערען. פארשטעהט זיך, אז די שווערע צייט האט אודאי נישט געשוינט דעם יודישען שוסטער און, ער איז געבליבען הינטערשטעליג מיט'ן צאהלען דירה־געלד. דער הויז־ווירט, איז א קריסט, האט אהן שהיות אנגעקלאגט אויף אנ'עקסמיסיע און אויך אהן קונצען בעשלאסען דורכצופיהרען די שרעקליכע עקזעקוציע איבער דער יודישער פאמיליע.

די פרוי פונ'ם שוסטער, ריכטענדיג זיך אויף דער עקסמיסיע האט בינו־לבינו זיך געאיילט אויס־צוואשען דאס ביסעל שמוציגע וועש. דעריבער האט זי (מסתמא נישט פון גרויסען פערגעניגען) אויסגעטון די וועש פון אלע קינדער. געלאזט זיי אין שטוב כמעט מוטער־נאקעט און אויך אליין האט זי אראפגעצויגען פון זיך אלץ, וואס שמוציג, כדי עס אויסצוואשען.

שטעהענדיג ביי דער באליע מיט וועש, איז נעכטען פלוצלינג אריינגעקומען דער קאמארניק, וועלכער האט תיכף געהייסען די פויערים, וואס זענען מיטגעקומען מיט איהם, ארויסטראגען די זאכען אויף דער גאס.

דער שוסטער מיט זיין ווייב האבען געוויינט, די קינדער האבען מיטגעיאמערט, אז אנ'אימה האט ארומגעכאפט די קריסטליכע שכנים, וואס זענען זיך צונויפגעלאפען צום ארט פון דער עקסמיסיע. די איינוואוינער האבען שארף פראטעסטירט געגען עקסמיטירען די יודישע פאמיליע מיט די פיצלעך קינדער, אבער זייער געשריי איז געווען אומזיסט. דעם שוסטערס בעבעכעס זענען ארויסגעטראגען גע־ווארען. די נאסע וועש איז געווארפען געווארען אין דער בלאטע אריין און די קינדער זענען גע־בליבען זיצען אויף דער פראסט שפילטער־נאקעט. דאס בילד פון עלענד איז געווען אזוי טראגיש, אז די קריסטליכע פרויען האבען פון געריהרטקייט אויסגעטון זייערע טיכער און מיט זיי איינגעווי־קעלט די נאקעטע קינדער, וואס זייערע נאסע העמדלעך זענען געלעגען אויפ'ן ברוק.

דער סוף איז געווען, אז די קריסטליכע שכנים האבען געוואלט אויפרייסען די שטוב און צוריק אריינזעצען די יודישע משפחה. דער ווירט האט גערופען פאליציי, וואס האט אינטערווענירט די ארויסגעווארפענע פאמיליע מיט די זאכען זע־גען אוועקגעפיהרט געווארען אויף א נאהענט פעלד וואו דער יוד מיט זיין ווייב און 8 קינדערלעך קארטשען זיך פון יסורים און קעלט.

אלס אויסדרוק פון צארן געגען טיראנישען ווירט, האבען די ארומיגע איינוואוינער, דערונטער פיל קריסטען בעשלאסען צו באיקאטירען זיין גע־וועלב, וואס געפינט זיך אין דעמזעלבען הויז.

וואס איז מיט דירה־געלד?

וואס פארא פראיעקטען זענען פערהאן ביליגער צו מאכען דירה־געלד

(2) נעכטען איז צוריקגעקומען פון ווארשא דער פארשטעהער פון לאדזער לאקאטארען־פער־איין ד"ר אייגער, וועלכער האט צוזאמען מיט פאר שטעהער פון אנדערע לאקאטארען־פעראיינען אין לאנד אינטערוועניערט ביי די רעגירונגס־פאקטארען און סיים־קלובען וועגען ביליגער מאכען דירה־געלד.

ווי די דעלעגאציע האט זיך דערוואוסט ווערט דער פראיעקט ביליגער צו מאכען דאס דירה־געלד בעטראכט אין די רעגירונגס־און סיים־קרייזען, ווי ס'זעהט אויס פראיעקטירט די רעגי־רונג, אז דירה־געלד אין נייע הייזער זאל פון 1 אפריל ביליגער ווערען מיט 20 פראצענט, די לא־קאטארען־פעראיינען פערלאנגען, אז דאס דירה־געלד זאל ביליגער ווערען שוין פון 1 יאנואר אין אלטע הייזער מיט 30 פראצענט און אין נייע מיט 40 פראצענט. אין דעם זין וועלען אין סיים אריינ־געטראגען ווערען 2 פראיעקטען אייגער פון „בעבע" קלוב און דער צווייטער פון פ. פ. ס.

שרעקליכע טאט פון א גייסטיג־קראנקע בעטלערין

גיסט אפ מיט קאכעדיג וואסער צוויי מיידלעך, וועלכע מוזען אפגעפיהרט ווערען אין שפיטאל

(2) נעכטען איז אין דער וואוינונג פון א געוויסען ברעסלער, פילסודסקיגא 4 געקומען א בעטלערין, וועלכע האט געבעטען א נדבה, אין דער וואוינונג האבען זיך דעמאלס געפינען נאר ברעס־לערס 2 יונגע טעכטערלעך, וועלכע האבען ער־קלעהרט, אז קיינער איז אין שטוב נישטא און קיין געלד האבען זיי אויך נישט.

די בעטלערין, וועלכע האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען אלס די גייסטיג־קראנקע 54־יעהריגע מרים וויגאדזקא, איז פון דעם ענטפער צריינגע פאלען אין א שגעון, געכאפט דעם טאפ קאכעדיג וואסער וואס איז געשטאנען אויף דער קוך און דערמיט אפגעגאסען ביידע מיידלעך.

אויף דעם געשריי פון די אפגעבריהטע זע־גען זיך צונויפגעלאפען די שכנים, וועלכע האבען ארויסגערופען די פאגאטאוויע, דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט זעהר שווערע בראנד־וואונדען ביי דער 22־יעהריגער ברכה און 16־יעהריגער לאלא ברעסלער און האט ביידע אומגליקליכע מיידלען איבערגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

דעלעגאציע פון בזשעזשינער כאלופניקעס

אין דער לאדזער פינאנץ־קאמער

(א) אין דער האנדעלס קאמער איז נעכטען געקומען א דעלעגאציע פון די בזשעזשינער כאלופ־ניקעס־שניידער.

די דעלעגאציע, וועלכע איז אויפגענומען גע־ווארען דורך דעם לייטער פון דער צווייטער אפ־טיילונג ה' סידארסקי, האט פארגעלעגט א מעמאר־יאל, אין וועלכען ס'ווערט פארגעשטעלט דער קא־טאסטראפאלער צושטאנד פון די בזשעזשינער כא־לופניקעס. זיי האבען נישט קיין שום בעשטעלונגען און געפינען זיך אין א לאגע אהן אויסוועג. אזוי אז זיי קענען איצט נישט אויסקויפען קיין נייע פאטענטען.

די דעלעגאציע האט געבעטען, אז ס'זאלען געמאכט ווערען די ווייטגעהענדסטע הנחות פאר כא־לופניקעס ביים אויסקויפען פאטענטען. דער נא־טשעלניק סידארסקי האט צוגעזאגט צו מאכען הנחות אין די ראהמען פון די קאמפעטענצען וואס האט די פינאנץ־קאמער, לויטן לעצטען צירקולאר פון פינאנץ־מיניסטעריום.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: י. קאפראווסקי (וואמיעסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (ציגעל־גאס 12), מ. בארטאש־עווסקי (פיעטרקאווער 95), י. קלופטא (קאנטנע 54), ל. טשינסקי (ראקיטשינער 53).

נאך ווינער ארט

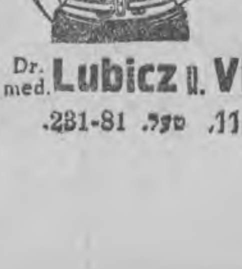

ארטאפעדישער אנשטאלט

בראטעזען, גארסעטען, א ר־טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט־פוס־איינלאגען געגען פוס־שמערצען אלס נאך גיפס־אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

געהיימנישפולער אנפאל אויף גלובנא גאס

קיינעם נישט געכאפט

(2) נעכטען ביינאכט איז אויף גלובנא גאס פארגעקומען א רעטזעלהאפטער אינצידענט. ארום 1 א זייגער איז דורך דער דערמאהנטער גאס א־דורכגעגאנגען דער ווארשעווער איינוואוינער זיג־מונט טרושקאווסקי, א סטודענט פון ווארשאווער אוניווערזיטעט. ווען ער איז אדורכגעגאנגען דאס הויז, וואס איז בעצייכענט מיטן נומער 48, זענען פון דארט ארויסגעלאפען 3 פערזאנען, וועלכע האבען זיך געווארפען שלאגען דעם סטודענט. איי־נער פון זיי האט אפילו געשאסען אויף דעם סטו־דענט אבער נישט געטראפען. די אנפאלער זענען אנטלאפען.

טרושקאווסקי קען נישט פערטייטשען פאר־וואס אויף איהם איז געמאכט געווארען דער אנ־פאל. די פערזאנען זענען נישט געכאפט געווארען.

פערמשפט פערשפרייטער פון פאלש געלד

אויף צו 2 און 1 יאהר תפיסה

(2) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס געגען מיקאלאי וויעטראס, אדאם בעדנארעק, איגנאצי אוזוסטיניאק, העלמוט בילער, הענריק וואזשניאק, וועלכע זענען בעשול־דיגט געווארען אין פערשפרייטען פאלשע 5־זלאטי מטבעות.

אלע אנגעקלאגטע זענען שוין בעקאנט דער פאליציי־געזאכט, צוליב דעם, וואס זיי זענען שוין עטליכע מאל גע'משפט געווארען פאר פערשיי־דענע פערברעכענס.

די אנגעקלאגטע זענען זיך נישט מודה. דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אנ'אורטייל. לויט וועלכען וויעטראס איז פער'משפט געווארען אויף 3 יאהר טורמע, אוזוסטיניאק אויף 2 יאהר, בעד־נארעק און בילער צו 1 יאהר. וואזשניאק איז פריי־געשפראכען געווארען. אלע פער'משפט'ע האבען פערלוירען די רעכט אויף 10 יאהר.

דעצעמבער

זון־אויפגאנג	7.44
זון־אונטערגאנג	3.26

דאנערשטאג

7

29

כסלו תרצ"ג

ענדערונגען אין די שטייער־אמטען

דער ביז־איצטיגער לייטער פון 7. פינאנץ־אמט ה' פלאצקאווסקי איז איבערגעטראגען געווא־רען אויפ'ן זעלבען אמט קיין קאליש.

אויפ'ן אמט פון לייטער פון 7. אמט קומט דער פערטרעטער פון לייטער אין פינפטען פינאנץ־אמט ה' עדמונד קופקע.

נישט פערלאנגען קיין ניי־יאהר־געלד

צירקולאר פון דער פאסט־דירעקציע

(2) בשעתו האט די פאסט־דירעקציע שוין געהאט ארויסגעגעבען א צירקולאר. וועלכע פער־ווערט די פאסט־בעאמטע צו פערלאנגען „ביער־געלד" צו ניי־יאהר.

איצט האט די פאסט־דירעקציע ווידער דער־מאהנט די בעאמטע ווי בריף־טרעגער און אנדערע. אז זיי זאלען נישט פערלאנגען קיין ניי־יאהר־געלד. ווייל דאס דערנידריגט דעם כבוד פון מלוכה־בעאמטע.

פלוצלונג געשטארבען

(2) אויף רוג פיעטריקאווער און אנדזשעא איז פלוצלונג געשטארבען די 24־יעהריגע רבקה כאי־נאצקא פון אלעקסאנדריסקא 16. דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט, אז דער טויט איז געקומען פון א הארץ־שלאג.

איבערגעפאהרען דורך אויטאס

(2) אויף רוג 11 ליסטאפאד און זאכאדניא איז ארונטערגעפאלען אונטער א דורכפאהרענדען אויטא די 30־יעהריגע מרים מארגולעווסקא (פריי־היימס־פלאץ 6), דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט ביי דער איבערגעפאהרענע א צובראכענעם פוס און האט זי אפגעפיהרט אין שפי־טאל אויף דרעוונאווסקא גאס.

אויף פלאץ קאשטשעלני איז איבערגעפאה־רען געווארען דורך אנ'אויטא די 28־יעהריגע אנ־טאנינא רוסעק, דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

גנבות

(2) ביי אהרן סטאפינסקי האבען גנבים ארויסגעגנבעט זאכען פאר 700 זלאטעס.

פון ראדיא־געוועלב אויף פיעטריקאווער 158 האבען גנבים ארויסגעגנב'עט פערשידענע עלעק־טראטעכנישע מכשירים פאר 890 זלאטעס.

ביי זיגמונט קאוואלעווסקי האט מען אויף נאחאמיעסקא גאס צוגעגנבעט א פעקעל פאר 300 זלאטעס.

טעאטער „סקאלא"

מארגעז, פרייטאג, חנה לערנער און דוד זיידערמאן
טרעטן אויף די ליבלינגע פון לאדזער עולם
אין דער פרעכטיגער אפערעטע פון רבניש-דארפישן לעבען
אונזער רבינ'ו
אין דער פרעכטיגער אפערעטע פון רבניש-דארפישן לעבען
פרמים מארגען

געהיימניספולער טויטער קערפער אין לאגעווניק

די פרוי איז ערגיץ ערמארדעט געווארען און דורך די מערדער פערשלעפט געווארן קיין לאגעווניק

(2) נעכטען איז דער פאליציי-פאסטען אין לאגעווניק אלארמירט געווארען מיט א ידיעה, אז ביים וואסער און די ביימער ליגט א טויטער קערפער פון אנ'עלטערער פרוי.

באלד האט מען וועגען דעם צו וויסען געגעבען דער פאליציי-קאמאנדא אין לאדז, אויפן ארט, וואו מ'האט געפונען דעם טויטען קערפער איז באלד אנגעקומען די אויספארשונגס-פאליציי מיט קאמיסאר לאנגע בראש, ביי דער טויטער האט מען נישט געפונען קיין שום דאקומענטען. דאס איז א קערפער פון א פרוי בערך 50 יאהר אלט.

ביי דער ווייטערדיגער רעוויזיע האט די פאליציי ביי דער טויטער אין טאש געפונען 3 זל. מיט 10 גראשען, אין דער דארטיגער געגענד קען זי קיינער נישט. אזוי בלייבט די השערה, אז זי איז ערגיץ אנדערשוואו ערמארדעט געווארען און איז דורך די מערדער דא אהער פערשלעפט געווארען.

דער טויטער קערפער איז אפגעפיהרט געווארען אין פראזעקטאריום קיין לאדז אויף לאנ-קווא גאס, די פאוויאטאווע פאליציי פיהרט אנ'ענערגישע אויספארשונג.

די דערראבערונג פון פעראיין „ראקאטאר"

235 דירות און 6 הייזער

הייגטיגעס יאהר ווערט 7 יאהר זייט די פערוואלטונג פון פעראיין „לאקאטאר" האט אונטערגענומען די איניציאטיוו צו בויען אנ'אייגענע וואוינונגס-קאלאניע. די איניציאטיוו איז ענטשטאנען בעת'ן גרעסטען וואוינונגס-הונגער אין לאדז. דעמאלט האט „לאקאטאר" בעשלאסען צו בויען אנ'אייגענע קאלאניע, וואו די דירות זאלען זיין נישט נאר צוגענגליך פאר די ארימע ארבייטער-מאסען, נאר זאלען אויך ענטשפרעכען די היגיעניש און געזונדהייטס-בעדינגונגען.

די ציפערן רעדען איצט אליין פאר זיך.

180 וואוינונגען אין 5 הייזער זענען שוין בעוואוינט און 55 דירות אין זעקסטען הויז ווערען אויסגעפערטיגט אין הייגטיגען חודש און זענען גרייט פערדינגען צו ווערען. אין די ווירטשאפטס-בנינים זענען פערהאן: א מעכאנישע וועשעריי, אין וועלכער מ'קען אויסוואשען די וועש אין פערלויף פון עטליכע שעה פאר אנ'אפצאהל פון 25 גראשען פאר א קילא וועש, א מעכאנישע טרוקנעריי, באד צימערען, א ספארט-פלאץ, א שפיל-פלאץ פאר קינדער, טעניס - קארט, גליטש - פעלד, פליאזשע. דאס האט אויפגעטון א הייפ ל מענשען, וועלכע האבען זיך בלב ונפש געווידמעט דעם ענין.

אויך דאס דירה-געלד איז זעהר ביליג. א צימער מיט א קיך קאסט פון 25 זל. א חודש אן, 2 צימער מיט א קיך פון 50 ביז 70 זל. א חודש. די דאזיגע דירות האבען אלע בעקוועמליכקייטען.

די בעקעריי-בעזיצער געגען פערביליגערן דעם פרייז פון ברויט

(אג) די לעצטע שריט פון מאגיסטראט מיט'ן ציל צו פערקלענערן די פרייזען אויף ברויט האט געהאט אלס רעזולטאט, אז די בעקעריי בעזיצער, נישט זייענדיג מסכים מיט דער צעניק-קאמיסיע פון מאגיסטראט האבען ארויסגעשטעלט א פאדערונג אדורכצופיהרען א רעוויזיע פון דער קאלקולאציע און גלייכצייטיג האבען זיי געקינדיגט דעם קאלעקטיווען אפמאך מיט די ארבייטער.

צוליב דעם, וואס ביז־איצט האבען די בעקעריי בעזיצער נישט אינפארמירט דעם מאגיסטראט וועגען גאנג פון סכסוך, האט זיך דער לייטער פון דער צעניק-קאמיסיע ה' קאלושינסקי זיך געווענדעט צום בעקער-צעך מיט א אנפראגע וועגען דעם דאזיגען ענין מיט'ן ציל צו בעשטימען דעם טערמין פון דער נאהענטסטער זיצונג פון דער צעניק-קאמיסיע.

ביליגע בילעטען פאר ארבייטער אויף די צופאהר-טראמוואיען

(2) פון 1. יאנואר פיהרט איין די דירעקציע פון די צופאהר-טראמוואיען ספעציעלע בילעטען פאר ארבייטער, וואס פאהרען צו דער ארבייט און צוריק. די בילעטען וועלען זיין מיט 50 פראצענט ביליגער ווי די געוועהנליכע.

קאנפערענץ אין האנדעלס-קאמער וועגען עקספארט קיין פראנקרייך

(אג) הענט 27. ה. ח. האט בעזוכט די לאדזער האנדעלס-קאמער דער אטאשע פון דער פוילישער אמבאסאדע אין פאריז, ה' סטעבעלסקי.

ה' סטעבעלסקי האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן פרעזידיום און דירעקציע פון דער קאמער, ווי אויך מיט די פערטרעטער אין עקספארט פון טעקסטיל-סחורה, הויפטזעכליך קאנפעקציע, קיין פראנקרייך בכדי זיך צו אריענטירען אין דער מעגליכקייט פון אויפלעבען די האנדעלס בעציהונגען פון לאדז מיט פראנקרייך און איהרע קאלאניעס.

דער גרויסער אינטערעס פון אונזערע לעזער

צו אונזער פרעמיע — 2 אומזיסטע רייזעס אויף דער ווינטער-מכביה'דע קיין זאקאפאנע

אזעלכע גרויסע פרעמיע פון צוויי אומזיסטע רייזעס קיין זאקאפאנע האט ארויסגערופען א געוואלדיגען אינטערעס ביי אונזערע לעזער. די קופאנעס, וועלכע מיר דרוקען אין יעדען נומער, און וועלכע וועלען דינען אז דער לעזער זאל אנטיילנעהמען אין'ם גורל און אויף צו געווינען 2 רייזעס קיין זאקאפאנע גאנץ אומזיסט. (באהן, דירה, בעקעסטיגונג און אינטערעסט אויף אלע גראנדיעזע אימפרעזעס). די פעראינטערעסירונג מיט דער ווינטער-מכביה'דע בכלל איז געווארען זעהר גרויס צוליב דעם פערנעהם פון דער אימפרעזע, וואס ווערט גראנדיעזער מיט יעדען טאג.

פאר די לאדזער טוריסטען וועלכע ווילען אנטיילנעהמען אין דער מכביה'דע איז ספעציעל בעשטימט געווארען א פערטרעטער אין לאדז, אין דער פערזאן פון איגנאש. וויינבערג, וועלכער אמטירט יעדען טאג צווישען 4—7 אווענד אין לאקאל פון וואגאן-לי, אויף פיעטריקאווער 64.

טוריסטען האבען די מעגליכקייט ביליג און בעקוועם צו פערברענגען אין זאקאפאנע און גלייכצייטיג בייוואוינען די מכביה'דע

* * *

יודיש טעאטער
„סקאלא"
שרודמיעסקא 15, טעל. 232-33
היינט, דאנערשטאג, 9 אווענט
צו ביליגע פרייזען
פון 60 גר. ביז 2.20
איילט צו קומען
לעצטע
געזעגנונג-פארשטעלונג
פון דער בעריהמטער ארטיסטין
מאלי פיקוס
בעליבטען ארטיסט און זינגער
הערמאן פעניגשטיין
אין דער פרעכטיגער מעלאדישער אפערעטע
דאס ציגיינער-מיידעל
אום צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע מאסען, זיך צו געזעגנען מיט זייערע ליבלינגע צו זייער אפפאהרען, זענען היינט די פרייזען
פון 60 גר. ביז 2.20
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער

בע'גנב'עט א קירך

(2) נעכטען האט מען צעוויסען געגעבען דער פאליציי, אז די נדבות-פושקעס אין דער קירך אויף פלאץ-קאשטשעלני זענען בעגנבעט געווארען.

די גנבים האבען זיך אריינגעקומען אין דער קירך מיט גאכשליסלען, אויסגערויבט די פושקעס און ענטלאפען. פאליציי זוכט די גנבים.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט

פרייטאג, דעם 30 דעצעמבער קומט פאר אין לאקאל פון סינדיקאט, אנדזשעא 6 אנ'אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון די מיטגלידער. די פערזאמלונג קומט פאר 9 א זייגער אין אווענד אין ערשטען טערמין און האלב 10 אין צווייטען טערמין.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

(55

דער באמטען ווייספעלד איז אבער דעם אויספארשונגס-ריכטער האך נישט ארויס פון די געדאנקען. ער האט זיך אנגעהויבען צו דערמאהנען, ער האט געפויקט מיט די פינגער אויף דער טאוועל פון טיש און פאר זיינע אויגען איז פערביי דיין נאהענטע פערגאנגענהייט, ער האט בולט געזעהן, ווי אזוי דאס איז געווען.

אין צוג, וואס איז געגאנגען פון פאריז קיין ווארשע. אין קופע פון ערשטען קלאס איז געזעסען א יונגע דאמע פון א יאהר דרייסיג, אנגעטון אין א פרעכטיגען קאראקולענעם מאנטעל, געפוצט מיט א ווייסען גראנאסטאיענעם קאלנער. מ'האט געזעהן, אז דאס איז א זעהר רייכע דאמע, מען האט דאס דערקענט אין די טייערע זיידענע זאקען, וועלכע האבען ארויסגעגלאנצט צארט אין פערפיהרעריש, אין די פיינע לעקשלעך, אין דעם קליינעם היטעלע, וואס האט איהר געזיכט צוגעגעבען א בעזונדערען חן; מ'האט דאס דערקענט אין די צוויי גרויסע בריליאנטען, וועלכע זי האט געטראגען אויף איהרע פינגער.

אין דער הויך, אויף דעם ארט, וואס איז בעשטימט פאר באגאזש, איז געלעגען א קליין וואליזקעלע פון קראקאדיל-לעדער, דאס איז געווען אלץ, וואס די דאמע האט מיט זיך גענומען.

דער אויספארשונגס-ריכטער האט זיך ווייטער דערמאהנט.

אין דעמזעלבען קופע, וואס די דאזיגע דאמע איז געפאהרען, איז אויך ער אליין געזעסען, ער האט עטליכע מאל געפרובט צו פערפיהרען א שמועס, אמאל האט ער אויפגעהויבען איהר א הענדשקע, וועלכע איז אראפגעפאלען אויף דער ערד. די דאמע האט איהם דאן בעשאנקען מיט א שעהנעם שמייכעל און דערביי בעוויזען איהם די צוויי רייהען פערלמוטערנע ציינדלעך.

א צווייט מאל האט ער איהר געזאגט וויפיעל ס'איז, הגם זי אליין האט געטראגען א פרעכטיג זייגערל אויף דער האנד.

ביים דריטען מאל האט ער זיך שוין פארגעשטעלט.

ער האט געראטען דער דאמע, אז זי זאל אויסטון דעם קאראקולענעם מאנטעל, ווייל ס'איז הייס און ער האט איהר צוגעהאלפען ביים אויסטון, דאן האט די דאמע שוין אויך אויסגעטון איהר הוט. די דאמע האט נישט געטראגען קיין אפגעשוירענע האר, איהרע לאנגע שווארצע האר האבען פערדעקט איהר האלז, אויפ'ן דעקאלט האט זי געטראגען א שנירעל טייערע פערל.

זעהר שעהן איז געווען די דאמע אין איהר בעשייטענעם וואלענעם קלייד'ל, וועלכעס האט געוויזען אלע איהרע ליניעס, ווען זי האט פערלעגט איין פיס אויפ'ן צווייטען און ער האט דערזעהען איהרע פיין געשניצטע לידקעס פון די פיס —

האט ער דערפיהלט צו איהר א נייגעריגקייט, וואס איז דער אנהויב פון יעדער ליידענשאפט.

ער האט געוואלט אין די געדאנקען טרעפען, ווער די פרוי קען זיין. זי האט אויסגעזעהן, סיי סאליד און סיי רייצענד.

בימלעכווייז האט זיך צווישען זיי ענטוויקעלט א שמועס. זיי זענען שנעל איבערגעגאנגען פון איין טעמע צו דער צווייטער, אט האבען זיי גערעדט וועגען וועטער, ער האט זיך בעקלאגט דערויף, וואס דער הערבסט איז שוין דא און אויסגעדריקט זיין בענקשאפט נאך דער זון, באלד ווידער האבען זיי גערעדט וועגען דער פאריזער מאדע-וועלט און וועגען דער אריסטאקראטיע, פון דאנען איז שוין געווען אנ'איינטריט צו רעדען וועגען דער טעמע, וואס איז אייביג אינטערעסאנט: וועגען ליבע.....

— יא, יא, ליבע... — האט די דאמע געזאגט מיט א פילדייטיגען שמייכעל.

כדי צו פעראינטערעסירען די דאמע, האט ער אנגעהויבען צו דערצעהלען א פיקאנטע געשיכטע פון דער אריסטאקראטישער וועלט, ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען א דאמע, וועלכע האט חתונה-געהאט מיט אנ'אלטען מאן א מיליאנער, דאן האט זי איהם געסמ'ט מיט ציאן-קאלי, כדי צו קענען חתונה-האבען מיט איהרס א יונגען געליבטען א ספארטסמאן. ס'איז איהר אבער נישט געלונגען. די פאליציי איז געפאלען אויף א פערדאכט און זי איז ארעסטירט געווארען. ס'דראהט איהר איצט די גילאטינע, וועלכע ווערט געוועהנליך פערטוישט אויף אייביגע תפיסה. די דאמע האט זיך אנגערופען:

— אלזא, יענע האט ריזיקירט....

ער האט א קוק-געטון אויף איהר דורכדרינגענד

— נו, און די מאראלישע זייט? האט ער געפרעגט.

— נישטא מעהר קיין מאראלישע זייט אויף דער וועלט, האט זי געזאגט און א שמייכעל האט זיך געשפילט אויף איהרע געפארבטע ליפען.

און דאך רעדט מען אזוי פיל וועגען מאראל

— האט ער געזאגט — דאס געדיכט... דער שטראף קאדעקס....

— אך, דאס איז אלץ געמאכט פאר די ארימע — האט די דאמע געזאגט — די העכערע געזעלשאפט האט זיך שוין לאנג אפגעזאגט פון די אלע פאראורטיילען.

ער איז שטארק פערוואונדערט געווארען פון די דיסקרעטע רייד פון דער דאמע, ער האט נישט געוואוסט וועגען וואס ער זאל מיט איהר ווייטער רעדען. פלוצלונג האט ער זי א פראגע געטון, צי זי האט א מאן.

— ניין, האט זי געענטפערט.

— א פריילין?

— ניין.

— אלזא, אנ'אלמנה, א גרושה.

— אנ'אלמנה.

ער איז שוין געווארען מיט איהר זעהר בעפריינדעט און האט זיך אנגעשטעלט אפילו זי צו פרעגען, צי זי איז ווירקליך אזוי רייך, ווי זי זעהט אויס.

— ניין, קיין גרויס פערמעגען האט זי נישט, אבער... זי האט א לעבענסלענגליכע פענסיע.

— א גרויסע?

— זעהר א גרויסע.

— קען איך פרעגען, וואו די דאמע וועט וואוינען אין ווארשא?

זי האט איהם אהן אפשטעל געזאגט איהר האטעל, וואו זי וועט וואוינען, דאס איז געווען דער גרעסטער און רייכסטער האטעל אין ווארשא.

(פארט. זעצונג קומט).

וואס מען דארף וויסען וועגען אויסקויפען פאטענטען

(אויפקלערונגען צו דעם לעצטען צירקולאר פון פינאנץ-מיניסטער)

אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג האבען מיר אפגעדרוקט דעם צירקולאר פון פינאנץ-מיניסטעריום וועגען די הייריאהריגע הנחות ביים פאטענטען-אויסקויף.

דער דאזיגער צירקולאר פאדערט א געוויסע אויפקלערונג און דעטאליזירונג, כדי דער דורכשניטליכער סוחר זאל זיך קענען אריענטירען און וויסען ווי אזוי צו האנדלען ביים אויסקויפען פאטענטען.

קודם כל מוז מען פעסטשטעלען, אז דער איצטיגער צירקולאר בעדייט א געוויסען פאר־שריט לגבי ענהליכע צירקולארען פון פעריגאנגענע יאהרע, אויך אין די פריהערדיגע יאהרען האט דאס פינאנץ־מיניסטעריום געגעבען רעכט די בעוונדערע שטייער־אמטען צו דערלויבען די פאטענטען אויסצוקויפען א נידעריגע קאטעגאריע אנשטאט א העכערע, לויט אינדיווידועלע בקשות. אין דער פראקטיק האבען די דאזיגע צירקולארען, פונקט ווי א סך אנדערע צירקולארען פון פינאנץ־מיניסטעריום, נישט געהאט קיין שום ווערט, מחמת די שטייער־אמטען פלעגען זיי נישט אנווענדען.

הייגטיגען יאהר האט דאס פינאנץ־מיניסטעריום א סוף געמאכט צו דעם היינטיגען צושטאנד, מאכענדיג געוויסע הנחות אומאפהענגיג פון דער דעציזיע פון שעף פון שטייער־אמט, באטירליך ביי געוויסע בעדינגונגען, וועלכע ווערען פאראויסגעזעהען דורכ'ן צירקולאר.

דער צירקולאר זעהט פאר צוויי־ערליי הנחות: 1) אזעלכע וועלכע ווערען אנערקענט אהן דערלאנגען אן אינדיווידועלע בקשה און 2) אזעלכע, וועלכע ווערען אנערקענט פון דער שטייער־מאכט אויפ'ן סמך פון א בקשה, אויב די אין דער בקשה אויסגערעכענטע אומשטענדען ענטשפרעכען די פאדערונגען פון צירקולאר.

מען דארף, אלזא, נישט דערלאנגען קיינע שום בקשות און מ'קען אויסקויפען פאטענטען אנשטאט פון דער 2־טער קאטעגאריע — 3־טע קאטעגאריע, ווען דער אומזאץ פאר'ן גאנצען יאהר בעטרעפט נישט מעהר פון 30.000 זל.

דא האנדעלט זיך וועגען פאלגענדיגע אונטערנעהמונגען:

1) דעטייל־האנדעל פון פערשידענע סחורות אין א קלענערען קוואנטום.

2) קליינהאנדעל, א) טייערע שטיינער, פערל, קרעלען, גאלד־, פלאטין און זילבער־אויסארבייטונגען; ב) אויסארבייטונגען פון עלעפאנטען־ביין, בורשטין, פערל־מאסע, פערשידענע טאלערע און גאלאנטעריע־אויסארבייטונגען, עמאיל; ג) בראנז מאיאליק; ד) קריסטאל, פארצעלאן, ווייכע מעבעל, קינסטלעריש אויסגעארבייטע מעבעל, פיאנינעס, פארטעפיאנען, דיוואנען, גאבעלינען, פארטיערען, ראוועריען, מאטאציקלען, אויטאמאבילען; ה) מעבעל־לעווער, גאלאנטעריע־לעדערנע ווארע, ריינץ־מכשירים, רימער און זאטלער־אויסארבייטונגען, לעדערנע קאסטיומען, שוכוואריג פון געמזען, זאמש, ארער לאקיר; ו) אויסלענדישע טעקסטיל־סחורות, א חוץ אינלענדישע באוועל און האלב־וואלענע סחורות; ז) פערטיגע קאסטיומען, א חוץ ארבייטער און פויערים־קליידונג, זיידענע שירעמס; ח) ווינטרויבען־ווין, קאניאקען, בראנפען, ליקערען, קאוויאר, לאסאשען, סעליאווע און ענהליכע גאסטראנאמישע לוקסוס־ארטיקלען.

3) דער קליינהאנדעל מיט ספעציעלע ארטיקלען: קאסמעטיק, געוועהר, פלאסטישע קונסט־ווערק פאטאגראפישע אפאראטען, עלעקטרישע אפאראטען, פייער־פערזיכערטע קאסעס, קאוון, טיי, אייל־פארבען, אפטייק־פרעפאראטען, לאקיר, טאפעטען, לאמפען, שפיצען, מאטארען, מאשינעס, אויך שרייב און ביי־מאשינעס.

די דריטע קאטעגאריע קען פערביטען ווערען אויף דער 4־טער קאטעגאריע, ווען דער אומזאץ פאר'ן גאנצען יאהר האט נישט בעטראפען מעהר פון 30.000 זל. ביי פאלגענדיגע אונטערנעהמונגען:

א) קליינהאנדעל פון פערשידענע סחורות מיטן אויסנאהם פון די סחורות, וועלכע ווערען אויסגערעכענט ביי דער 2־טער קאטעגאריע. די דאזיגע אונטערנעהמונגען קאנען אבער אחוץ דעם בעל־הבית בעשעפטיגען נישט מעהר פון איין האנדעלס־סוביעקט.

ב) פלייש־פערקויף, גאסטראנאמישע אונטערנעהמונגען, אין וועלכע עס ווערען פערקויפט געטרענקען, אויך בירן און ווייסע משקאות, אויב אחוץ דעם בעל־הבית ווערען דארט בעשעפטיגט נישט מעהר פון צעהן פערזאן, קענען אהן אינדיווידועלע בקשות אויסקויפען פאטענטען פון דער דריטער קאטעגאריע, אויב זייער יעהרליכער אומזאץ בעטרעפט נישט מעהר פון 20.000 זלאטעס.

וועלכער אומזאץ איז אבער נויטיג פאר'ן סוחר ביים אויסקויפען דעם פאטענט?

אין צירקולאר איז דער ענין נישט קלאר, באר אמווארשיינליכסטען מיינט מען דא נישט דעם פאקטישען אומזאץ וועלכען דער סוחר האט געהאט אין יאהר 1931, נאר די סומע פון אומזאץ, וועלכע איז איהם פעסטגעשטעלט געווארען דורך די שאצונגס־קאמיסיעס און שפעטער נאכ'ן דערלאנגען דעם רעקורס דורך דער „קאמ. אדוואלאוואטשא". פאר די סוחרים, וועלכע האבען שוין בעקומען א תשובה פון דער „קאמ. אדוו.", איז די סיטואציע א קלארע פאר זיי אין מאסגעבענד דער אומזאץ, וועלכער איז פעסטגעשטעלט געווארען דורך דער קאמיסיע, עס געהער איז די לאגע ביי די יעניגע פעטענטען, וועלכע האבען נאך נישט בעקומען קיין תשובה אויף זייער רעקורס בנוגע דער אויסמעסטונג פון אומזאץ־שטייער פאר'ן יאהר 1931, אדער דער אומזאץ פון וועלכע איז פראוויזאריש נישט בעטראכט געווארען.

די יעניגע סוחרים, ביי וועלכע דער אומזאץ פאר'ן 1931 יאהר האט בעטראפען נישט מעהר פון 30.000 זל. עווענטועל 10.000 קענען אהן יודישע אויסקויפען פאטענטען פון דער 3־טער, עווענטועל פון דער 4־טען קאטעגאריע. וואס איז שייך די יעניגע וועלכע מען האט פאר'ן יאהר 1931 אויס געמאסטען א גרעסערען אומזאץ פון די אויבענדערמאנטע סומעס און זיי האבען א יסוד צו מיינען, אז דער אומזאץ וועט זיי דורך דער „קאמ. אדוו." פערקלענערט ווערען, קענען פראוויזאריש אויסקויפען פאטענטען פון א נידעריגערער קאטעגאריע און גלייכצייטיג אריינטראגען אין שטייער־אמט בקשות וועגען אנערקענען פאר זיי די אויסגעקויפטע פאטענטען־קאטעגאריעס, די דאזיגע בקשות וועלען ענדגילטיג ערלעדיגט ווערען צוזאמען מיט די אריינגעטראגענע רעקורסען בנוגע דעם אומזאץ־שטייער, אין פאל פון אן אפזאג, וועט דער פעטענט דארפען דערצאהלען דעם אונטערשיד, ווי אויך די פראצענטער פאר דעם אונטערשיד.

וואס איז שייך די ביי־ענטשטאנענע אונטערנעהמונגען אין יאהר 1932 וועלכע מען האט באך נישט אויסגעמאסטען קיין אומזאץ, קענען זיי זיך ווענדען צו די שטייער־אמטען וועגען פעסטשטעלען זייער אומזאץ אויף א פראוויזארישען אופן, כדי אזוי ארום פעסטצושטעלען די פראצענט־קאטעגאריע, וועלכע זיי דארפען אויסקויפען.

די בקשות דארפען אריינגעטראגען ווערען אין די ענטשפרעכענדע שטייער־אמטען ביז דעם 31 דעצעמבער 1932 און די תשובה דארף געגעבען ווערען ביז'ן 1־טען מערץ 1933 יאהר.

וואס איז שייך דאס בעפרייען פון אויסקויפען א פאטענט אויפ'ן יאהר 1933 (האנדעלס־פאטענטען פון דער 4־טער קאטעגאריע), איז וועגען דעם שוין געווען געשריבען אין אונזער נעכטיגען נומער.

א. ציננציגאטום.

דער פוילישער קאנסול פון בריטיש-אינדיע

אין דער לאדזער האנדעלס-קאמער

(אג) דעם 27 ה. ח. איז אין לאדז געווען דער ביי־בעשטימטער פוילישער קאנסול אין בריטיש־אינדיען אין באמביי, ד"ר באנאשינסקי. ביזאיצט איז אין בריטיש־אינדיען נישט געווען קיין פוילישער קאנסולאט און ד"ר באנאשינסקי, וועלכער איז לעצטענס בעשטימט געווארען, האט דארט געוואוינט איינינגע יאהר און האט גוטע בעציהונגען אין מזרח.

ד"ר באנאשינסקי האט בעזוכט די לאדזער האנדעלס־קאמער און האט זיך בעקענט מיט די דעלעגירטען פון די היגע ווירטשאפטליכע קרייזען, ווייל ער שטרעבט אנצוקניפען אנ'ענגען קאנטאקט מיט די היגע עקספארטערען, לויט דער מיינונג פון ד"ר באנאשינסקי קענען די האנדעלס־בעציהונגען מיט בריטיש־אינדיען בעדייטענד פערגרעסערט ווערען. ד"ר באנאשינסקי האט אויך אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט די פערטרעטער פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע.

טראדיציאנעלער חנוכה-אווענד פון „הזמיר"

ווי תמיד ארדענט איין אויך היי־יאהר דער היגער „הזמיר" דעם לעצטען טאג חנוכה, ד. 31/12 אנ'אימפאזאנטען חנוכה ראוט.

אין מוזיקאלישען טייל פון ראוט נעהמען אנטייל: כאר, ארקעסטער, סאליסטען, מענער־קווארטעט א.א.וו.

נאכ'ן מוזיקאלישען טייל—טענץ ביז אין דער פריה.

עס זענען פאראויסגעזעהען א גאנצע רייה אטראקציעס און עס איז דעריבער צו ערווארטען, אז דער היי־יאריגער חנוכה־ראוט פון „הזמיר" וועט אויספאלען אימפאזאנט.

לעצטע געזעגנונג-פארשטעלונג

פון מאלי פיקוס און הערמאן פעניג-שטיין אין טעאטער „סקאלא"

היינט קומט פאר די לעצטע געזעגנונגס פארשטעלונג פון דער בעריהמטער ארטיסטין מאלי פיקוס און בעליבטען ארטיסט און זינגער הערמאן פעניגשטיין, וועלכע פאהרען יעצט אפ אויף א לענגערן טורנע איבער פוילען. עס ווערט געשפילט די פרעכטיגע מעלאדישע אפערעטע „דאס ציגיינער-מיידעל". אום צו געבען די מעגליכקייט די ברייטע מאסען זיך צו געזעגענען מיט זייערע ליבלינגען, זענען די פרייזען זעהר ביליגע פון 60 גר. ביז 220.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הוים-קראנקה.

און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.

קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — —

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— בעזונדערע ווארטע-צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זל.

ארויספאדערונגען פון ארץ-ישראל

עס זענען דערהאלטען געווארען ערלויבנישן אויף צו פאהרען קיין ארץ-ישראל פאר פאלגענדע פערזאנען: פרושינאווסקא מיכלא, גאלדא, שמואל, בנימין, אסתר און גלאבוס חיה.

די דערמאנטע דארפען זיך ווענדען אין ארץ ישראל-אמט, פיאטרקאווסקא 29 (פון 1—10 פארמ.) כדי צו ערלעדיגען די רייזע-פארמאליטעטען.

* * *

ה' הירש גערליץ דארף זיך באלד ווענדען אין ארץ - ישראל-אמט אין צוזאמענהאנג מיט זיינע רייזע-פארמאליטעטען.

די לאדזער איז אנטווערפען

(פון אונזער קארעספאנדענט)

אין דער פערהעלטניסמעסיג קורצער צייט פון זיין עקזיסטענץ האט דער טיכטיגער לאדזער פער־איין אין אנטווערפען בעוויזען דורכצופיהרען א גאנצע רייה אונטערנעמונגען, און קודם כל, איז איהם געלונגען צו פערווירקליכען די נישט לייכטע אויפגאבע — די לעגאליזאציע פון פעראיין.

די דאזיגע לעגאליזאציע האט פאר די מיטגלידער א גרויסע בעדייטונג, ווייל זיי ווערען גלייכצייטיג מיטגלידער פון דער קראנקען־קאסע ביים פעראיין — אנ'אינסטיטוציע, וועלכע איז געווארען בעשטעטיגט דורך די מיניסטעריומס פון ארבייט און פאלקס־געזונדהייט און געניסט אזוי ארום פון א גאנצער רייה הנחות און פריווילעגיעס. א מיטגליד פון דער קראנקען־קאסע אדער זיין פאמיליע בעקומט, אין פאל פון א נויט, באלדיגע מעדיצינישע הילף פון א דאקטאר, קריגט די נויטיגע מעדיקאמענטען, פלעגע און אז. וו.

די אנטווערפענער יודען, וועלכע האבען שוין דורכגעמאכט א רייה ביטערע ערפאהרונגען אויפ'ן געביט פון „שפיטאל־בוי" און „קראנקען פלעגונג", וועלען וויסען הערייבער ווי אפצושאצען דעם פערזוך פון די לאדזער צו פערלייכטערען דעם שיקזאל פון יודישען קראנקען, צו שאפען א קראנקען־קאסע אדער א „לינת הצדק".

דער לאדזער פעראיין, וועלכער האט דער ערשטער געווארפען די לאזונג וועגען א „לינת - הצדק". האט בעשלאסען די זאך דורכצופיהרען, נישט געקוקט אויף קיין שום שוועריגקייטען. צו דעם דאזיגען צוועק זענען פערשאפט געווארען 2 קאמיסיעס: א טעכנישע און א פינאנציעלע. די ערשטע בעשטעהט פון די ה"ה: ציעשעלסקי (פאר־זיצער פון פעראיין), קרעמער, מיכאלאוויטש, הייר־מאן און סעקרעטאר בזשעזינסקי און די צווייטע פון די ה"ה: ראכליס (וויצע-פארזיצער), אלי פעל־דאן און יעדוואב.

כאראקטעריסטיש דערביי איז אבער דער פאקט, וואס בעת די קאמונאלע מאכט בעציהט זיך צו דער גריינדונג פון א „לינת הצדק" מיט דער גרעסטער סימפאטיע און האט זאגאר צוגעזאגט א גאר־נישקשה'דיגע סובסידיע, — האלטען איינינגע פון אנטווערפענער אחינו בני ישראל, פאר... זייער „חוב" צו לעגען שטיינער אין וועג און שטערען דעם אויפבוי פון דער דאזיגער זעהר וויכטיגער אינסטיטוציע. די טענדענץ איז א בולטע: מען האט מורא פאר דער „קאנקורענץ" פון די לאדזער...

דאס גאנצע יודישע אנטווערפען וועט זי־שאפט דערוויל די נויטיגע פאנדען און וועט פאר זיין פראפאגאנדע־ארבייט. דער „לינת הצדק" וועט געבען די ערשטע מעדיצינישע הילף יעדען איינעם, אהן אויסנאהם, ארים צי רייך; ער וועט זיך געפינען אין מיטעלפונקט פון אונזער יודישען ישוב און וועט אפען זיין א גאנצע נאכט. מיט א שטענדיגען דיזשור פון א דאקטאר און א פלעגערין.

אז דאס גאנצע יודישע אנטווערפען וועט זי־כער קומען צו הילף די לאדזער ביים אויפבויען דעם ערשטען „לינת הצדק" אין אנטווערפען.

א. בעלגיער.

גרויסער סילוועסטער באל

פארן יתומים-הויז „ניעדאלא"

דאס יתומים-הויז „ניעדאלא דזשעטשענצא", וואס האלט אויס צעהנדליקער יודישע יתומים איז איינע פון די שענסטע אינסטיטוציעס ביי אונז אין שטאט.

כדי צו פערשטארקען די מיטלען פון פער־איין ווערט איינגעארדענט היינטיגען שבת, אין דער סילוועסטער-נאכט, א גראנדיעזער באל אין דעם פרעכטיגען זאל פון „סקאלא", שרודמיעסקא 15. דער באל האט זעהר פיל אטראקציעס און פערוויילונגען.

געסט אין טעאטער פילהארמאניע

מארגען פרייטאג טרעטען אויף אין טעאטער „פילהארמאניע" געסט פון אויסלאנד דער ארטיסט און רעזשיסער פון בערלינער וואלגער טעאטער אדאלף לעהרער און די בעקאנטע שוישפילערין פון ווינער פאלקס ביגע העלענא לאנדאו מיט זייער א נייער אמעריקאנער שלאגער פון יעקב זילבערט „דער גאסען מוזיקאנט" ווי אויך א גרויסער רעווי קאנצערט א. נ. „לאדז ערב סילוועסטער און דער בעקאנטער שלאגער באנדיט דזשענטעל־מאן. עס נעמען אנטייל לאנדאו, וויינטרויב, צווי־ליך, לעהרער, צוויליך, אמזעל, גאלדבערג, שליפ־קאוויטש, לודנער און נייהויז.

היינט אין די פוילישע טעאטערס

שטאטיש טעאטער: „שריי כינע".

קאמעראל-טעאטער: „מעדאר".

פאפולארני טעאטער: „די גרעפין-אמאשקע".

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, ד. 29 דעצעמבער 1932

11,40 פרעסע-איבערזיכט. 11,50 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 11,58 צייט-סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם. 12,10 קאנצערט. 1,20 קאמוניקאט. 3,10 עקספארט-קאמוניקאט 3.15 ווירטשאפטליכער קאמוניקאט. 3,25 גראמאפאן. 4,25 לעקציע פראנצויזיש. 4 40 פארלעזונג. 5,00 גראמאפאן. 5,40 פארלעזונג. 5,55 פראגראם אויף מארגען. 6 לייכטע מוזיק. 6,40 פאסט - קעסטעל. 7 פערשידענעס. 7 20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. 7,30 ליטעראַרישע פערטעל שעה. 7,45 ראדיא - פרעסע. 8,00 קאנצערט. 9,30 פארטראג. 10,15 מוזיק. 10,55 קאמוניקאטען 11,00 מוזיק.

פערלטערטקייט פון שטראפען פאר פא-טענטען-עבירות

(ענדע פון 6־טע זייט).

פון פערלטערטקייט און ווען ווערען אט אזעלכע שטראף חובות פערלטערט?

א גענויע תשובה אויף די געשטעלטע פראגען גיט דער ארטיקעל 117 פון אוסטאוו וועגען אינדוסטריע-שטייער.

דער דערמאנטער ארטיקעל זעהט קודם-כל פאר צווייערליי מאסען פון פערלטערטקייט: א פערלטערטקייט פון פערפאלגונג און פערלטערטקייט פון פערמשפט'ן און אויספיהרען די שטראף. פאר דער פערלטערטקייט פון פערפאלגונג איז איינגעשטעלט א טערמין פון 5 יאהר, רעכענדיג פון טאג, ווען דער געגעבענער פערברעך איז בעגאנגען געווארען דאגעגען פאר דער פערלטערטקייט פון משפט'ן און אויספיהרען דעם פסק-דין פערפליכטעט א דרייפאכיג לענגערער טערמין.

אלזא אויב ס'ווערט איצט פעסטגעשטעלט, אז אין יאהר 1926 האט אימיצער געפיהרט אנ־אונטערנעהמונג גענצליך אהן פאטענט אדער לויט א נידעריגערע קאטעגאריע פאטענט, קאן מען איהם שוין דערפאר נישט צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט. קום ווייזט זיך אבער איצט ארויס, אז אזא פערברעך איז בעגאנגען געווארען אין יאהר 1927 און ביז היינט פיהרט דער זעלבער פערזאן זיין "אונטערנעהמונג אויפ'ן דאזיגען אומלעגאלען אופן, טראגט ער פעראנטווארטליכקייט נישט בלויז פאר'ן ערשטען יאהר, נאר פאר דער גאנצער צייט.

גאנץ אנדערש שטעלט זיך פאר די רעכטליכע לאגע אין די פאלען, אויב א פערזאן איז אין יאהר 1926 יא געמאכט געווארען א פראטאקאל פאר א פאטענט-עבירה. דעמאלט מעג מען איהם אויסמעסטען די פארשריפטליכע שטראף אין משך פון 15 יאהר. אזא פערלטערטקייטס-טערמין ווערט דעסגלייכען אויך אנגעווענדעט בנוגע דאס אויספיהרען אנ'אויסגעמאסטענע שטראף.

י. א—ד.

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה

אין לאדז מאכט בעקאנט, אז דער

6-טער טייל פון דעם עטאט-רעגיסטער אויפ'ן 1932 י.

וואס ענטהאלט די עטאט-צאהלער פון די גאסען: ביעגאנסקיעגא, צערעצקיעגא, דעמבאווא, דאברא, דיגאשינסקיעגא, געגשא, הענריקא, יוליאנאווסקא, קאליסקא, קאזשימיערסקא, קיעלמא, קיעווסקא, קניאזשיוויטשא, קראשעווסקיעגא, קרוטשא, לא-אנארדא, לאמושינסקא, מאלא, מאזאוויעצקא, מיעדזשאנא, מאכנאצקיעגא, מארסקא, מאסטאווא, נאווא-פאביאניצקא, נאווא-סענאטארסקא, פערלא, פאדווארזשאווא, פרוסא, רוזשאנא, שיפראקאווסקא, ספארנא, סטאפאנא, שארא, טאקארזשעווסקיעגא, ווארשאווסקא, ווספולנא, זאגאיניקאווא, זאקאטנא, זאמענהאפא, זאוואדזקא, זשעלאזנא, זשעלאגא-באלוט, גריגער מארק, זלאטא, זשאביא, זשעראמסקיעגא, זשוראוויא, ווי אויך די רעשט שטייער-צאהלער פון די גאסען: אבראמאווסקיעגא, אל. קאשטשושקא, אל. 1. מאי, אלעקסאנדריסקא, אנדזשעיא, אננא, אנשטאטא, בעזארנא, באלוטער מארק, בערעק יאסעלעוויטש, באריש, בושעזשינער, צעגעלניאנא, צעגלאנא, צמענטארנא, צימערא, דאלנא, דאווברארטשיקיב, דרעווגאווסקא, דווארסקא, עוואנגעליצקא, פייפרא, פראנציסקאנער, גדאנסקא, גלובנא, גאפלאנסקא, יאקובא, יאסנא, יעראזאלימסקא, יעזשעגא, קאלענבאכא, קאמיעננא, קאראליא, קארווינסקא, קאנסנא, קילינסקיעגא, קאנאפניצקא, קאפערניקא, קאשטשעלנא, קרוטקא, קרזשיזשאווא, לעשנא, לימא-נאווסקיעגא, ליפאווא, 11-טער ליסטאפאד, לוטאמירסקא, לוואווסקא, לאגעווניצקא, לאנקאווא, מאניסטראצקא, מארישינסקא, מיצקעוויטשא, מיעלטשארסקיעגא, מלינארסקא, מאניושקי, נאד לודקאן, נאפיורקאווסקיעגא, נארוטאוויטשא, נאווראט, נאווא, נאוואקא, נאוואמיעסקא, נאווא-טארגאווא, נאווא-זארזשעווסקא, אגראדאווא, ארלא, פאביאניצקא, פיעפשאווא, פילסודסקיעגא, פיעטריקאווסקא, פיראמאוויטשא, פל. דאמבראווסקיעגא, פל. קאשטשעלנא, פלאץ ריימאנטא, פרייהייטס-פלאץ, פאדזשעטשנא, פאלודניאווא, פאמארסקא, פולנאצנא, פשעיאזד, פשענדזאלניאנא, פוסטא, ראדוואנסקא, רייטער, ראקאטשינסקא, ריבנא, רזשגאווסקא, סענאטארסקא, שענקעוויטשא, שעראדזקא, 6 שיערפיען, סקלאדאווא, סקווראווא, סלאוויאנסקא, סמוגאווא, סאלנא, ספאצעראווא, אלטער מארק, סטאדאלניאנא, סובאלסקא, שאפענא, שטארקא, שרודמיעסקא, טארגאווא, טראמוואיאווא, טראוגוטא, טרעמבאצקא, ווצסאלא, וויערזשבאווא, וואדני רינעק, וואלבארסקא, וואולטשאנסקא, וויסאקא, זאכאדניא, זאצישע, זאווישא און זגערסקא ווערט אין הסכם מיט די פערפליכטענדע פארשריפטען אויסגעלעגט צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג ד. ה. פון דעם 29. גרודזיען ה. י. ביז'ן 6. סטיטשען 1933 איינשליסליך אין דער קהלה-קאנצעלאריע, פרייהייטס-פלאץ נ"ר 6 אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאכמיטאג.

לאדז, דעם 28. דעצעמבער 1932. 5367

יעדער איינציגער

האט זיך אי-בערצייגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו

צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

3 pokoje z kuchnią

przy ul. Cegielnianej, słoneczne z wygodami, elektrycznością, gazem i telefonem **zaraz do oddania.**

Wiadomość telefon. 224-49.

„SANATO"

כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט

אגראדאווא 10, טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד. רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאמאוו

כירורגישע אפטיילונגפון ד"ר מעד. מ. סאנטאר.

Dr. HELLER

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה און פון 4—8 אווענד. פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

אנ'עקספארטער פון מאנופאקטור אדער קאנפעקציע קיין רומעניען ווערט געזוכט, כדי צו פערבינדען אנ'אימפארט טראנזאקציע. אפערטען אונטער „F. P." אין דער אדמיניסטראציע. 5562

צו פערדינגען 2 שטובען מיט א קיך אויף פיעטריקאווער 21, געאייגנעט אויך אויף א געשעפט, ביי גרינבוים, וואלינגע 21. 5561

Oryginalny

8-טוגג, ביורא'ס!

אייביגער קאלענדאר

(ספעציאליטעט)

פון נישט שמוציגדען קארטאן

2 80 זל.

znak fabr. קאן זיין געליפערט מיט רעקלאמע

NIEMEŃSKA FABRYKA Grodno

(בעשאנקט מיט א גאלדענעם מעדאל)

Sklep w Łodzi, Piotrkowska 49

telefon 106-33.

צו פערמיטען א געוועלב מיט א שטוב אויף פראנציסקאנער גאס, צוזאמען אדער בעזונדער. צו ערפאהרען אויף מרדכי גבאי'ס גאס נומער 9, ביי א. צוקערמאן.

אנ'אינטעליגענטער יונגערמאן זוכט א פאסטען ביי וואס עס זאל נישט זיין. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. 5559

א קוואליפיצירטע שניידערין זוכט א פאסטען פאר א קליינעם געהאלט, די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. 5567

צו אלע פאליסען-בעזיצער!

די אלע, וועלכע האבען דורך מיר רעגיסטרירט די רוסישע פאליסען און האבען שוין בעקומען אויסגעצאהלט, ווי אויך די אלע, וועלכע צאהלען פאליסען און האבען צוליב סיבות אויפגעהערט צו צאהלען, קענען זיך ווענדען וועגען אלע ארט אינפארמאציעס. וועלכע ווערען ערטיילט בחנם טעגליך פון 9—11 צום אספעקוראציע-אינספעקטאר

ה. קאנסער, קאמיענא 9, טעל. 175-88.

בעמערקונג: איך נעהם אויך אן טעקסיל, ראציע פאר פייער און גנבות אויף וואוינונגען-לאגערן, אויטאס אין שויפענסטער. 4946

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5—9 אווענד. זונטאג פון 10—1 בייטאג.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע פרייזען!

Dr. med. W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „משארי") טעל. 134-72

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג

קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בעראטונגען

נעהמט אן פון 5 — 8 אווענד.

זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

די פערוואלטונג פון דער יוד. קהלה אין לאדז

פערעפענטליכט דערמיט

א קאנקורס — אויף איינצוקויפען — 4000 קערץ קויהלען

ערשטער סארט, וואס זאלען אפגענומען ווערען אין משך פון א חודש.

אפערטען דארפען צוגעשטעלט ווערען אין דער קהלה-קאנצעלאריע (פרייהייטס-פלאץ 6) אין די אמט-שעה'ן ביז'ן 2-טען יאנואר 1933 יאהר.

לאדז, דעם 29-טען דעצעמבער 1932. 9999

די פערוואלטונג פון דער יוד. קהלה אין לאדז

מאכט דערמיט בעקאנט, אז דער

בודזשעט פון דער קהלה

אויפ'ן 1933 יאהר

ווערט אין הסכם מיט די עקזיסטירענדע פארשריפטען אויסגעלייגט צום איינזעהען במשך פון אכט טעג, ד. ה. פון דעם 29 דעצעמבער 1932 יאהר. ביז דעם 6 יאנואר 1933 יאהר איינשליסליך אין דער קהלה-קאנצעלאריע פרייהייטס-פלאץ 6, אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאכמיטאג.

לאדז, דעם 28 דעצעמבער 1932. 9999

Zagubiono następujące weksle:

na zł.	400.—	pł.	10.6. 32	Bydgoszcz,	wyst.	J. Kempinski i S-ka
„ „	400.—	„	25.8.	„	„	„
„ „	400.—	„	31.8.	„	„	„
„ „	400.—	„	10.9.	„	„	„
„ „	400.—	„	20.9.	„	„	„
„ „	400 —	„	30.9.	„	„	„
„ „	400.—	„	5.10.	„	„	„
„ „	400.—	„	10.10.	„	„	„
„ „	400.—	„	15.10.	„	„	„
„ „	300.—	„	25.10.	„	„	„
„ „	588.—	„	20.10.	Grudziądz	„	S. J Kiwe, Tow. Komandyt
„ „	354.—	„	25.11.	„	„	„
„ „	200.—	„	1930 r.	Gdynia	„	Piotr Ferdynus
„ „	100.—	„	3.7.	Starogard	„	Bram
„ „	100.—	„	7.8.	„	„	„
„ „	100.—	„	4.6.	„	„	„

Z powyższych weksli niektóre były zaprotestowane, reszta zaś już po terminie płatności i nie posiadają dla nikogo żadnej wartości. — Wszelkie zastrzeżenia zrobione. Weksle powyższe unieważnia się. Znalazca zechce za wynagrodzeniem zwrócić do p. A. ARONOW, Brzeziny, (Łódzkie). 9999

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליסעס אין גוף פאר הוימערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס ווי ווי א מאגנעטן-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע היילבעהאנדלונגען אויסגעצייכנטע נאך דורך הויכע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר

דאקטאר בראכירורגישע בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און בעפעהר-ליכסטען בראך. אויך פאר הוימערס, ליימונגען מיט הייל-גארטעלען און שפע-רשטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטע-פיס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בארארטש, פראפ. ד"ר י. מארישער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין הארציגסטען דאנק דעם ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואולטשאנסקא 10 פאר זיין ערמוטיגטע הילף און מיינע ברוך-ליידען. דעם 20-טען סעפטעמבער 1932, האב איך מיך געווענדעט מיט א שווערער ברוך-קראנקהייט, וואס האט מיר געדראהט א געפאהר און דער א דאנק דעם פערלעגטען מיר בעוואוסט דורכ'ן מעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט האט ער מיר געלינדערט די שמערצען.

(—) J. Silberspitz

לאדז, פראנציסקאנער 56.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער ווייט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ „ „ 4 „

זאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „ 8 „

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער ז"ט 8 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

צאהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקציצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן א נהאלט און טער מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufmer

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.